

HET KOEKOEKSJONG

H. COOREMANS

2022

© H. COOREMANS

'T SERCLAESSTRAAT, 11

B-1740 TERNAT

hedwig.cooremans@telenet.be

THEATERBUREAU ALMO BVBA

ROYAL HOUSE, COREMANSSTRAAT 34 B8

2600 Berchem

info@almo.be

(0)2/582.09.48

PERSONEN. (6d. – 6h.) In volgorde

- * GERDA, 15 jaar in 1965
- * MOEDER van Gerda
- * ZUSTER JUSTINA, 30 jaar in 1965
- * MARCEL, 74
- * PETER, 38
- * LUCAS, 27
- * NATALIE, 32
- * ELINE, 57.
- * VAN DIJK, hoofdinspecteur
- * BEERNAERT, inspecteur
- * ZUSTER JUSTINA, 77 jaar in 2012
- * AGENT, figuratie

TIJD.

Meestal nu, 2022. Voorjaar, warm. Soms 1965, 2012.

DECORS. (Zetstukken)

- * De woonruimte: een halfglazen deur (die meestal open staat) naar de serres en de straat + een deur naar de winkel, de verdieping en de rest van het huis.
- * Verhoorkamer recherche: metalen tafel + 4 metalen stoelen.
- * Spreekkamer in het klooster: houten tafel, tafelkleed, devote versiering, bloemen + 3 houten stoelen.

Hoofdinspecteur Van Dijk kan evengoed een dame zijn.

II en III betekent dat twee personen tegelijk spreken.

[...] is een terzijde.

/ deze repliek wordt direct onderbroken door de volgende.

Scène 1.

Gerda

1965.

Zuster Justina, Moeder van Gerda en Gerda zelf.

Gerda is 15 jaar oud. Ze draagt een los, wit kleed om haar zwangerschap te verbergen.

Zuster Justina is 30 jaar oud. Ze praat haast vriendschappelijk met Gerda, maar klinkt tegelijk ferm en overtuigend.

ZUSTER. Adoptie bespaart zowel u als uw baby een levenslange schande. Geloof me meisje, geen enkele jongen zal nog iets voor u voelen eens hij weet wat ge gedaan hebt. Zoiets wilt ge toch niet? Ge wilt later toch ook een gezin stichten. En gelukkig zijn?

MOEDER. Denk niet dat ge geen toekomst meer hebt, Gerda. Van ons moogt ge studeren, een beroep kiezen... Wat ge wilt... En trouwen en een christelijk gezin stichten. Dat wil toch iedereen?

ZUSTER. Geloof me als ik zeg dat adoptie de beste oplossing is. Ge zoudt toch niet willen dat uw kindje *bastaard* wordt genoemd, of wel? Dat gebeurt meer dan ge denkt, hoor. Geloof me. Er zijn kinderen die om die reden gepest worden op school, Kunt ge u dat voorstellen? Of als hij later /

GERDA. Zij.

ZUSTER. Pardon?

GERDA. Zij!

MOEDER. Waarom zegt ge zoiets, kind? Ge weet toch n /

GERDA. Ik weet zeker dat ik een dochter krijg, mama! Ik weet het zeker!

ZUSTER. Goed Gerda, als gij het zo zeker weet en het zo bedoelt, dan is dat uw goed recht en dan zullen we daar niet over redetwisten. Uw dochter weet wat ze wil, mevrouw Wijnant.

MOEDER. *(Slaat geen acht op die opmerking.)* Ge zijt amper 15, mijn lieve schat, maar ge moogt niet wanhopen. Alles komt goed. Echt waar. Ge hebt een misstap begaan, maar dat zullen we samen in orde brengen.

GERDA. Maar papa? Hoe zal hij...

MOEDER. Trekt u van uw vader niets aan. Laat die maar aan mij over. Luistert, kind. Iedereen denkt dat ge aan onze kust verblijft. In een sanatorium. Om aan te sterken na een longontsteking.

GERDA. Maar ik ben toch niet /

ZUSTER. Natuurlijk niet. Uw ouders hebben alleen het beste met u voor, meisje.

MOEDER. Eens alles achter de rug is komt ge terug naar huis en dan is alles vergeven en vergeten - beloofd! - en dan kunt gij verder met uw leven. Opnieuw naar school gaan - een andere school natuurlijk - Het zal zijn alsof er niets is gebeurd.

Korte stilte.

GERDA. Weet ge, zuster Justina, dat ik al een naam heb voor mijn kind?

ZUSTER. Oh?

GERDA. Ik ga haar Marieke noemen.

ZUSTER. Zoals de moeder van onze heer. Dat is de mooiste naam, Gerda!

GERDA. Nee, zoals mijn oma. (*Met een striemende blik naar haar moeder.*) Die hield erg veel van mij.

MOEDER. (*Met een verveeld lachje.*) Gerda was erg op mijn moeder gesteld, zuster. Haar dood was een zware slag voor haar...

Korte pauze.

ZUSTER. Vertel eens meisje, wat zullen de mensen die uw kindje in huis nemen, haar te bieden hebben, denkt ge?

GERDA. (*Na stilte.*) 'k Weet niet. Een warme thuis, lekker eten... een school...

ZUSTER. Vertel eens wat gij uw kind kunt bieden?

GERDA. Liefde... Meer heb ik op dit ogenblik niet.

ZUSTER. Dat is alles?

GERDA. Is dat niet voldoende?

ZUSTER. Met liefde alleen vult ge de buik van uw kind niet, meisje.

MOEDER. De zuster heeft gelijk, kind. Geloof haar toch...

GERDA. . . . .

ZUSTER. Toen ge daarnet *lekker eten* zegde, had ik de indruk dat ge u daar vrolijk over maakte.

GERDA. Vrolijk?

ZUSTER. Ja. Of heb ik het verkeerd voor als ik op uw gelaat een zweem van een glimlach zag? Is lekker eten misschien het belangrijkste in 't leven? Nee, toch? Weet ge, meisje. Ik heb ooit nog in de Congo in een missie gewerkt en ik kan u verzekeren dat ze daar weten wat lekker eten betekent als er weinig of niets te eten valt.

GERDA. Wij zitten hier niet in de Congo, zuster.

MOEDER. Gerda!

ZUSTER. Ze bijt van zich af, mevrouw. En dat is goed. Toch denk ik, Gerda, dat gij /

We horen ongeduldig claxonneren.

MOEDER. (*Recht.*) Excuseer, zuster Justina. Mijn man. Hij wordt een beetje ongeduldig. Ik moet echt gaan. Tot ziens, Gerda. (*Vlugge zoen.*) Ik kom vast nog eens langs om te kijken hoe ge 't stelt.

ZUSTER. Ik laat u uit, mevrouw. (*Bij de deur fluistert ze:*) We zorgen ervoor dat uw dochter een document van afstand ondertekent, dan is de adoptie onomkeerbaar.

MOEDER. (*De Moeder knikt.*) Wij bezorgen u nog de gevraagde som, zuster.

ZUSTER. De heer zal het u lonen. Wel thuis, mevrouw Wijnant. (*Moeder af.*)

De zuster sluit de deur. Terwijl ze naar haar plaats gaat...

ZUSTER. Geloof me, meisje, wij zullen er voor zorgen dat ge hier snel andere waarden leert kennen. Om te beginnen noemen we u Emilia. Dat is de regel van het huis. Het wordt uw nieuwe naam zolang ge onder ons dak verblijft. Uw echte naam willen we nooit meer horen. Al de andere meisjes die hier bij ons verblijven hebben een nieuwe naam gekregen. Ge gebruikt de naam Emilia met de andere zusters, onder mekaar en met mij.

GERDA. Waarom moet ik een andere /

ZUSTER. Dat zijn uw zaken niet! We vragen alleen u aan deze regel te houden, want de sancties zijn niet mals.

Lange stilte.

ZUSTER. Was er nog iets? Emilia?

GERDA. Mijn naam is Gerda.

ZUSTER. (*Recht. Hard.*) Wat kom ik zo juist te zeggen, Emilia?!

Gerda buigt het hoofd. De zuster gaat zitten. Stilte.

ZUSTER. Was er nog iets? Emilia?

GERDA. Mag ik een brief schrijven, zuster?

ZUSTER. Een brief?

GERDA. Aan mijn dochter. Om mee te geven met de adoptieouders. Zodat ze later toch iets van mij heeft.

ZUSTER. Natuurlijk mag dat. Dat moedigen we zelfs aan! Op voorwaarde dat ge uw nieuwe naam gebruikt. Akkoord? (*Gerda knikt.*) Goed, dat is dan in orde. Als de adoptieouders het wensen, kunnen ze de brief aan het kind overhandigen zodra het meerderjarig is. Wat denkt ge? Doen we 't zo?

GERDA. Kan dat echt?

ZUSTER. Het zou niet de eerste keer zijn dat zoiets gebeurt.

GERDA. En als die mensen dat niet wensen te doen? Die brief later aan haar overhandigen?

ZUSTER. Tja, dan hebben wij ons best gedaan. Maar laten we hopen van wel. Het zullen immers geen onmensen zijn, neem ik aan.

GERDA. Mag ik er een misschien foto bijsteken?

ZUSTER. Van wie? Van u?

GERDA. (*Stil.*) Ja... Ik heb alleen maar een oude klasfoto bij me... Van toen ik tien was...

ZUSTER. Ik denk niet dat dit een onoverkomelijk probleem is. Het enige waar wij op aandringen is dat wij vragen dat ge de brief ondertekent met de naam die wij u gegeven hebben. Akkoord?

GERDA. (*Ze knikt bevestigend.*) Zou ik de brief aan de adoptieouders mogen bezorgen?

ZUSTER. Dat is niet gebruikelijk, meisje. Dan weten ze wie gij zijt. Ik bedoel, dan hebben ze u persoonlijk gezien en kunnen ze zich later bepaalde zaken herinneren. Zaken

die uw kind op bepaalde gedachten zouden kunnen brengen. Gedachten die verward kunnen overkomen, waar het kind misschien last zal van hebben. Dat willen we vermijden.

GERDA. Hoe bedoelt u, zuster?

ZUSTER. De ondervinding heeft ons geleerd dat kinderen die hun geboortemoeder zoeken meestal niet erg enthousiast zijn over deze ontmoeting.

GERDA. Hoezo, zuster?

ZUSTER. Omdat de kans groot is dat het kind het u kwalijk zal nemen dat het in de steek werd gelaten.

GERDA. (*Recht. In tranen.*) Maar ik heb haar niet in de steek gelaten, zuster! Ik wil haar niet in de steek laten! Waarom zegt ge zoiets?

ZUSTER. (*Recht.*) Rustig, meisje! Natuurlijk hebt ge dat niet. Kom zitten, toe. (*Ze helpt Gerda zitten. Die huilt.*)

GERDA. (*Huilt.*) Het zijn mijn ouders die niet willen dat ik... We gingen zogezegd een ritje maken met de auto. Maar ze brachten me naar hier.

ZUSTER. Het is goed dat gij ten volle beseft dat gij uw kind niet in de steek wilt laten. Maar we moeten ook een blik op de toekomst werpen. Geloof me, Emilia, jammer genoeg denken de meeste geadopteerde kinderen daar later anders over.

GERDA. Tegen dan ben ik misschien 30 of 40 jaar ouder. De wereld zal dan hopelijk veranderd zijn.

ZUSTER. Dat spreekt vanzelf, maar weet gij in welke mate? Ik evenmin, hoor. Geloof me, meisje, het is beter zo. (*Korte pauze.*) Ge zoudt u zoveel zorgen niet mogen maken, Emilia. Alles zal veel vlotter verlopen dan ge denkt. De adoptieouders zullen aanvankelijk evenmin kennis maken met het kind. Tot de dag dat ze opgeroepen worden om het te komen halen. Ze zullen het dus niet op voorhand te zien krijgen.

GERDA. Wat doe ik dan?

ZUSTER. Niets. Zodra uw dochttertje geboren is, nemen wij het over. En zo snel mogelijk, liefst nog dezelfde dag, komen de adoptieouders haar ophalen. Gij keert daarna terug naar het instituut om uit te rusten en aan te sterken. Geloof me, zo bespaart ge uzelf heel wat ongemak. Daarna moogt ge naar huis.

GERDA. Terugkeren naar hier, zegt ge? Hoezo?

ZUSTER. Uw dochtertje wordt geboren in Malo-les-Bains, net over de grens. In Frankrijk.

GERDA. Waarom, zuster?

ZUSTER. Omdat wij in instituut *De Hoop* niet over een materniteit beschikken.

GERDA. Wanneer kan ik dan afscheid nemen van haar?

ZUSTER. Dat gebeurt natuurlijk op voorhand. Net voor de nieuwe ouders haar ophalen. Wij zorgen voor alles. Gij moet alleen maar zorgen dat ge sterk zijt. Weet echter dat slechts weinig meisjes daar problemen mee hebben.

GERDA. Waarmee?

ZUSTER. Dat ze hun kind moeten afstaan. Bedenk dat ge later nog wel gelegenheid zult krijgen om moeder te worden. (*Meelevend.*) Ge hebt een spijtige misstap begaan, Emilia. Maar ik ben ervan overtuigd dat onze heer hierboven het u zal vergeven en ik verzeker u dat ge het hele gebeuren snel zult vergeten en later nog een gelukkige vrouw en moeder zult worden.

Donker.

* * * * *

Scène 2.

M a r c e l

Peter, Marcel, Natalie, Lucas.

Maandag: sluitingsdag.

Marcel is alleen. Hij kijkt ongedurig rond. Zijn blik is wild, zijn ogen staan wijd open. Hij gaat zitten, staat op. Vingers door het haar...

Noot: Marcel dementteert. Zijn taalgebruik gaat sterk achteruit. Toch vertoont hij soms nog tekenen van luciditeit.

Peter komt via de buitendeur binnen met boodschappen.

PETER. Hey, pa. We hebben al uw gerief meegebracht, zu.

Hij legt zijn autosleutels op tafel en pakt het brood uit.

PETER. Volkoren. Dat hebt ge toch 't liefst, hé? Alles in orde, pa? Iemand gebeld? (Pauze.) Lucas is zeker al een poos bezig? (Korte pauze.) Of iemand gebeld... Pa? Zoudt ge misschien even willen luisteren, alstublieft? Probeer uw best te doen. Ja?

Stilte.

MARCEL. Uw moeder is verdwenen. En gij weet weer van niks, ben ik zeker...

PETER. Dat is meer dan een hele tijd geleden gebeurd, pa. Al zo'n twintig jaar. Weten ik en Natalie. Weet Lucas. Weten wij.

MARCEL. Waarom heeft niemand me dat verteld?

PETER. Wat...

MARCEL. De Mil heeft gebeld.

Peter aarzelt even, verbaasd over wat Marcel zegt.

PETER. Waarom?

MARCEL. De Mil heeft gggebeld, zeg ik u. Heeft haar gezien.

PETER. Dat zou me verbazen, pa.

MARCEL. Heeft haar gezien! Snapt gij dan niks?

PETER. Da's raar dat ge zoiets zegt. Vind ik toch, pa. Want de Mil, die is /

MARCEL. Of ik gewoon kon worden. Zo helemaal zo... op mijn eieiei... eh... alleen gotver!
Hoe moe 'k da nu gewoon worden, allee?

PETER. Pa, de Mil, die is al zeker vijftien /

MARCEL. Zo helemaal alleen zzzo zonder haar, zeg ik u! Maar ja, da kunt gij u ni voorstellen.

PETER. Rustig, pa. Ge zijt toch niet helemaal alleen, ge hebt ons toch?

MARCEL. Uw moeder is godvedomme verdwenen en 't is de Mil die mij dat mmmoet komen vertellen! Waarom verbergt ge da voor mij?

PETER. De flessen water staat nog in de koffer. Ik ben direct terug... *(Af.)*

MARCEL. En wa doe gij? Ge trapt 't af! Uw moeder is verdwenen en gij, gij tapt... trapt het af! *(Hij ziet de autosleutels, grabbelt ze, propt ze in zijn zak en houdt de deur in 't oog.)* Denkt ge da ge mij met paar sstomme flessen water op andere gedachten kunt... kunt...

PETER. *(Op met flessen water.)* We hebben het u wél gezegd, pa. Ge zijt het alleen vergeten. Dat is niet erg. Mensen zijn zo: ze vergeten.

MARCEL. Ik heb u gevraagd waarom ge dat voor mij verbergt! Hoe kan ik vergeten? Uw moeder! Da is dus mijn vrouw, hé manneke! Ache da ni verstaat! Al vijfveeft... vijfveeteg...

PETER. Vijfenveertig jaar samen. Dat weten we.

MARCEL. Onderbreek me ni altijd!

PETER. Sorry, pa.

MARCEL. En gij zijt zoiets vvvergeten! Wwwant wwvat doet ge eraan? Den hond zijn kloten!

Lucas op woonruimte. Hij is aan 't werk en draagt een kiel met het logo van de zaak.

LUCAS. Ze kunnen u tot op de markt horen roepen, pa.

MARCEL. Wat moet ik anders doen als die daar ni wil luisteren? Ni wil! Hoort ge mij! En gij? Waar komt gij uit gekgekropen? Uit uw nest?

LUCAS. Nee, ik ben bezig in de winkel. Ik word onnozel als ik de hele maandag thuis moet zitten niks doen. // We hebben mekaar vanmorgen al gezien. Of weet ge 't weer niet meer? ///

MARCEL. // Gij doet ni liever, gij. /// Waar is Peter? Ge laat me godvedomme allemaal in de steek!

PETER. Hier, pa. Ik sta hier.

MARCEL. U moet ik niet hebben! *(Tot Lucas.)* En u nog veel minder! Waar is uw moeder? Die zoek ik. *(Snikt even kort.) (Tot Peter.)* Uw moeder is verdwenen en gij hebt mij begot niks gezegd... *(Tot Lucas.)* En gij nog veel minder, ben ik zeker!

LUCAS. Ons ma is meer dan honderdvijftig jaar geleden gestorven aan longkanker. Ze heeft jaren gerookt als een kachelpijp. // Dikke sigaren tot op haar sterfbed. Dat weet gij waarschijnlijk ook niet meer... ///

PETER. // Hou op met zeveren, Lucas. /// Ge denkt toch niet dat hij dat gelooft?

LUCAS. Ik maak hem liever blaasjes wijs dan hem te zeggen dat ze /

MARCEL. Straks is 't nog mijn schuld. // Gelijk alles hier mijn schuld is.

LUCAS. // Nee, pa. 't Is die van mij.

MARCEL. Nee, die van mij. Van mij! Nu mag het al mijn schuld niet meer zijn ook! *(Tot Peter.)* Ge hebt toch spuitwater meegebracht? Anders kunt ge 't zelf uitdrinken. *(Tot Lucas.)* Wat loopt gij hier te doen? Is er geen werk genoeg? Zijn ons bloemen weggelopen of wa? Of zijn z' al verslenst?

LUCAS. Maak u geen zorgen, pa. Ik heb mijn handen vol. *(Tot Peter.)* Ik ga op die vent zijn geleuter niet meer antwoorden...

PETER. Die *vent* kan daar niks aan doen, Lucas.

LUCAS. Hij heeft misschien een vijs verloren, maar hij is wel nog slim genoeg om de mensen de kast op te jagen.

PETER. 't Is al lang goed, Lucas. Waar heb ik... *(Kijkt rond.)* Ik heb ze hier nochtans... *(Beseft.)* Wat hebt ge met mijn sleutels gedaan, pa?

MARCEL. Sls!Sleutels? Vraag het aan die daar, zie. Die staat hier ninini voor niks te niksen.

LUCAS. Eerst staan zeveren over ons ma en nu /

MARCEL. Ik wist dat ge dat zou zeggen! Ik wist het! En dat het haar schuld is ook! Ge moest van affort arffo affront door de grond zinken! Ik blijf hier geen seconde langer, da 'k hier geen seconde langer blijf! Dat wil zeggen dat ik het hier aftrap, als ge mij niet goed verstaan hebt! Ge ziet me nooit meer terug. Nooit!

LUCAS. Allee vooruit, we gaan nog eens op reis.

PETER. Waar gaat ge met mijn sleutels naartoe, pa?

MARCEL. (*Korte aarzeling.*) Sleutels? Heb geen sleutels, da 'k geen sleutels heb.

LUCAS. Pak ze hem gewoon af, Peter.

MARCEL. Gij blijft met uw poten van mijn lijf, verstaan! Of denkt zo'n slimme gelijk gij dat ik niet meer in ssstaat ben om met den auto te rijden? Van wie is die auto? Hè? Van wie? Vvvan mij toch?

LUCAS. Nog een geluk dat ge die aan onze Peter verkocht hebt.

MARCEL. Verkocht? Hu! Zal wel... (*Lucas wil zich een kopje koffie inschenken.*)

PETER. Mijn sleutels, pa. (*Steekt de hand uit.*)

MARCEL. As zo zit, blijf ik geen seconde langer. Saluut!

NATALIE. (*Op woonruimte.*) Wel, Marcel? Wat gebeurt er?

MARCEL. Ben hier weg. Blijf niet langer in dat zothuis hier.

NATALIE. Waar gaat ge dan naartoe, Marcel?

MARCEL. Trek mijn plan wel!

NATALIE. Gaat ge ergens anders wonen, misschien?

MARCEL. Trek mijn plan wel, zeg ik.

PETER. // (*Stil tot Natalie.*) Hij wil mijn autosleutels niet teruggeven.

LUCAS. // Wat sta ik hier eigenlijk te doen? Och ja, koffie. (*Tapt een kop.*)

NATALIE. Daar twijfel ik niet aan, Marcel. Maar wilt ge niet een lekker taske koffie voor ge vertrekt? Oh kijk! Peter heeft uw lievelingskoekjes meegebracht. (*Opent het pakje.*) Hier, neem maar 'n lekker koekje...

MARCEL. Koekjnn? Koeje...Ne mens koeioneren! Dat kunnen ze 't best!

NATALIE. Ik toch niet, Marcel?

MARCEL. Wat? Nee, gij niet. Gij zijt braaf... Ma die twee sloebers!... Moest 's wete...

NATALIE. Waarom blijft ge hier niet logeren, Marcel? Uw kamer staat nu toch toevallig leeg. Allee toe, ga rustig zitten. Goei reis gehad? Niet te veel last van 't verkeer?
Marcel gaat zitten, als in shock. Natalie schenkt koffie voor hem en voor zichzelf.

NATALIE. Hier. Zoals gij hem het liefste hebt. Lekker heet.

MARCEL. (*Plots alert.*) Ha ja, want aan koffie en aan soep moet ge uw bakkes kunnen verbranden, zei onze pa altijd. (*Voor 't eerst een glimlach.*) Onze pa, dat was nen echte krak op dat gebied.

NATALIE. Dat geloof ik graag.

MARCEL. (*Hij drinkt.*) Oesj! Zo heet!

NATALIE. Marcel... 't Is nu toch in orde, hé?

MARCEL. Moet er iets in orde zijn?

NATALIE. (*Geheimzinnig.*) Hewel, ik heb horen zeggen dat Peter de auto nodig heeft en dat hij zijn sleutels niet vindt, of ergens heeft laten liggen... Ge weet hoe hij is.

MARCEL. (*Glimlach.*) Met ne stomme kloot komt ge van alles tegen...

NATALIE. Weet gij daar soms iets van?

MARCEL. Da's mijn auto! Van mij!

NATALIE. Jaja, dat weten we, Marcel. Maar de sleutels zijn van Peter, dat was toch zo afgesproken?

MARCEL. (*Fluistert.*) Past op... Die staat daar alles af te loeren. Precies of hij weet van niks.

NATALIE. Hij mag ook niet van niks weten. Zeg, die sleutels...

Marcel haalt de sleutels uit zijn zak en stopt ze in handen van Natalie...

MARCEL. Niets zeggen, Natalieke. Anders heb ik het weer gedaan.

NATALIE. (*Geeft de sleutels aan Peter.*) Kom, Marcel. We gaan een luchtje happen op 't bankje bij de serres. Neemt gij de koekjes, ik neem de koffie. Eens babbelen bij een lekker taske koffie zal u deugd doen.

MARCEL. Mijn sigaretten?

NATALIE. Natuurlijk! Uw sigaretten! In uw zak.

Hem geruststellend begeleidt Natalie Marcel naar buiten.

LUCAS. Waar die dat geduld blijft halen...

PETER. U kwaad maken? Helpt dat, denkt ge?

LUCAS. Ik bedoel alleen maar dat ik er het geduld niet voor heb.

PETER. En maar blijven denken dat ons moeder verdwenen is...

LUCAS. Als hij dat geen honderd keer gezegd heeft...

PETER. Hij heeft nooit willen spreken over haar dood. Nu heeft hij het voor 't eerst over haar. Maar in *zijn* herinnering is ze verdwenen.

LUCAS. Ja zeg, ik weet het ook niet meer, zu. Dood of verdwenen...

PETER. Onze pa is al een hele poos aan 't dementeren, Lucas. Dat weet ge zo goed als ik.

LUCAS. Och, gaat het daar weer over...

PETER. Lucas, onze pa is er voor ons altijd geweest. Vooral voor u. Of zijt ge dat vergeten? Hij heeft ons geen seconde in de steek gelaten. Ik denk niet dat hij het onder de markt heeft gehad met ons ma.

LUCAS. Als ge dat maar weet.

PETER. Depressief heet dat vandaag de dag. Wie weet wat dat mens zelf al niet heeft meegemaakt.

LUCAS. Dat is nog geen excuus /

PETER. Misschien ligt de oorzaak waarom gij denkt dat ze er voor u niet was in haar voorgeschiedenis.

LUCAS. Hebt ge dat alleen gevonden?

PETER. Bovendien was het hard knokken in de zaak, en ja, er bleef weinig of geen tijd over voor ons. Maar ze hebben altijd hun uiterste best gedaan om ons te geven waar we recht op hadden. We hebben allebei mogen studeren.

LUCAS. (*Meer tot zichzelf.*) Had ik niet veel goesting voor, maar ik moest wel...

PETER. Wel ja, nog zoiets. Dat was hun schuld niet, hé Lucas.

LUCAS. Wat wilt ge daarmee zeggen?

PETER. Dat ge zo ten eerste veel te vlug zelfstandig zijt geworden en dat ge 't op de verkeerde plaats zijt gaan zoeken.

LUCAS. Ho! Ho! Houd u een beetje in, maat! Gaat ge weer beginnen over Natalie? Hoe oud was ik? Achttien of negentien?

PETER. Laten we bij de zaak blijven: ons vader, daar waren we geloof ik over bezig.

LUCAS. Allee vooruit. Ik luister naar grote broer die het allemaal zoveel beter weet.

PETER. Ik weet het niet zoveel beter. Ik zou alleen graag hebben dat ge wat vriendelijker zoudt zijn met onze pa. Oké?

LUCAS. Wat zou ik dan volgens u moeten doen? Hem op mijn schoot nemen en knuffelen?

PETER. Een beetje meer voeling hebben voor hem. In de kleine dingen. Eens een praatje maken...

LUCAS. En na twee seconden afgeblaft worden.

PETER. En u daar niks van aantrekken en over wat anders beginnen.

LUCAS. Dat houd ik niet vol. Zo zit ik niet in mekaar. (*Korte pauze.*) En ten tweede?

PETER. Hm?

LUCAS. Ja, ge zei dat ik *ten eerste* veel te vlug zelfstandig ben geworden, wat trouwens flauwe kul is. En ten tweede?

NATALIE. (*Op.*) Zo. Hij zit in 't zonnetje op zijn gemak zijn sigaretje te roken.

MARCEL. (*Achter.*) Peter! Mijn hoed! (*Peter neemt Marcells hoed en gaat naar buiten.*)

LUCAS. Daar gaan we weer... (*Nipt van zijn koffie.*) Koud begot!

Natalie lacht en gaat af woonhuis. Lucas giet het kopje in de gootsteen en spoelt het uit. Dan wil hij richting serres gaan. Peter op bij de deur.

PETER. En ten tweede - wat ge 'r ook over zegt - dat gij altijd een absolute nood hebt gehad aan ons ma.

LUCAS. Die er voor mij niet was.

PETER. Akkoord, maar onze pa, die was er wel. Altijd. Soms heb ik de indruk dat ge 't hem kwalijk neemt dat zij gestorven is.

LUCAS. Dat is nog niet zeker. Er is nooit een lichaam gevonden. Maar ik geef toe, ik heb het er moeilijk mee dat onze pa zo is. Als ge weet hoe sterk hij vroeger was.

PETER. Gij kunt dat moeilijk aanvaarden, hé, dat hij /

LUCAS. Zijn verstand verliest. Ik weet het. Maar hier vanboven zit bij mij geen knop die ik kan omdraaien. Gij hebt daar blijkbaar minder last van.

PETER. Lucas, laat het gewoon los. Wanneer gaat ge eindelijk begrijpen dat zijn verstand elke dag een beetje meer wegsijpelt?

LUCAS. Gij hebt gemakkelijk praten.

PETER. Denk er tenminste over na. Hij heeft u meer nodig dan ge denkt.

Korte pauze.

LUCAS. Ik ga voortdoen. (*Af winkel.*)

Donker.

* * * * *

Scène 3. Het afgeknipte Kind

Peter, Natalie, Marcel, Lucas.

Valavond.

PETER. Ik kan mezelf moeilijk verwijten dat ik hem bij ons in de zaak heb genomen.

NATALIE. Daar hebt ge goed aan gedaan, Peter. Niemand zal u dat kwalijk nemen.

PETER. Toch denk ik soms dat ik misschien beter niet /

NATALIE. Ge gaat toch ophouden, Peter? Hem aan zijn lot overlaten, was dat beter geweest? Bovendien valt hij heel goed mee. Beter dan ge zelf hadt verwacht, geef maar toe. Hij verzet een pak werk en hij doet het met hart en ziel.

PETER. Daar moet ik u gelijk in geven. *(Stilte. Zucht.)* Ach, ge weet hoe 't gaat, Natalie... Lange werkdagen, daar die papierwinkel bovenop. Dan verlangt een mens niet alleen naar een fris pintje, maar ook naar een babbel.

NATALIE. Daar heb ik alle begrip voor. Maarre... Dien ik daar niet voor?

PETER. Gij? Gij zijt een geval apart. Als ik u niet had...

Korte pauze.

NATALIE. Ge wilt er soms eens uit. Snap ik wel.

PETER. Gewoon andere lucht opsnuiven. Kop leegmaken...

NATALIE. Ge moet voor mij geen resem redenen bedenken, Peter.

PETER. Ge weet dat ik het nooit laat maak, want ik wil met een frisse kop voor de klanten verschijnen.

NATALIE. Of excuses zoeken.

PETER. *(Zucht.)* En dan, tja... *(Korte stilte.)* Wie zit daar als een verzopen kat...

NATALIE. Da's gelukkig al een poos geleden. Ge moet u dus niet afvragen of ge 't beter niet gedaan hadt.

PETER. Dat had ik niet moeten zeggen. *(Pauze.)* Of was het omdat hij zoveel spijt had omdat hij – hoe lang al? – zoveel jaar niets van zich heeft laten horen.

NATALIE. Drie.

PETER. Dat zal wel meer geweest zijn dan drie. Het is verkeerd beginnen lopen nadat gij /

NATALIE. Goed, dan zijn het er vier of vijf. Steekt het daarom zo nauw...

PETER. Ge moet u daarom niet zo kwaad maken, Natalie.

NATALIE. Ik maak me niet kwaad. Ik zeg dat gewoon. Vier of vijf? Vijf of zes? Oké?

PETER. Oké, oké! God weet waar hij overal gezeten heeft...

NATALIE. Laten we zeggen dat ge net op tijd zijt gekomen. Of 't was een vogel voor de kat.

PETER. Hoe kan een jonge, volwassen man zo zitten huilen? Hij had ze natuurlijk al flink op, hé.

NATALIE. Sommigen worden daar weemoedig van en beginnen te snotteren.

PETER. Ik kon hem daar toch niet... Waar moest hij naartoe? Naar 't straat? Hij had geen inkomen. Niks.

NATALIE. Hij heeft geleerd van zijn fouten. Hij is veel wijzer geworden. Dank zij uw hulp.

PETER. Dat hoop ik dan maar. De losbol, de avonturier... Als ge ziet van waar hij gekomen is... Weg slemppartijen.

NATALIE. Hij is compleet veranderd.

PETER. Ik heb nog niets ondervonden dat op het tegendeel wijst.

NATALIE. Ik ook niet.

Stilte.

PETER. Hij heeft me gezworen bij al wat hem lief is, dat hij nooit meer een druppel aanraakt. 'k Moet zeggen: hij gedraagt zich en zijn deelname aan de AA doet hem deugd. Enfin... Hout vasthouden...

NATALIE. Groot voordeel: Marcel kon zijn geluk niet op.

PETER. Ik vind wel dat hij wat meer begrip zou mogen hebben voor ons vader.

NATALIE. Met Lucas en Marcel komt het goed, Peter. Daar geloof ik vast in. Geef hen wat tijd.

De telefoon rinkelt. Peter neemt op.

PETER. *Het Gouden Roosje.* Met Peter. *(Pauze. Maakt een grimas naar Natalie dat er niets is.)* Hallo? Waarmee kan ik u helpen? *(Haakt in.)* Niets. Waarschijnlijk een

callcenter die u probeert af te zetten.

NATALIE. Dat is dan de tweede keer.

PETER. Tweede?

NATALIE. Vrijdagmiddag.

PETER. Heeft hij iets gezegd?

NATALIE. Nee. (*Denkt na.*) Iemand die ademt. Heel zacht. Een man? Ge hebt *hij* gezegd.

PETER. Uit gewoonte. (*Pauze.*) Waarom hebt ge me dat niet eerder verteld, Natalie? Dit was hetzelfde. Zacht ademen. Bijna niet te horen. 't Kan verdacht zijn... 't Kon een vrouw geweest zijn.

NATALIE. Gij beschikt natuurlijk over een stel delicate oortjes die het meest subtiële geluidje kunnen analyseren. (*Korte pauze.*) 't Was natuurlijk niet dezelfde beller.

PETER. Het was net...

NATALIE. Wat?

PETER. Och, 't is van geen belang...

NATALIE. Wat, Peter?

PETER. Niets. Ik dacht iemand te horen die heel zacht snuift. Precies een soort ingehouden snik.

NATALIE. Oh? Denkt ge dat we door twee verschillende *hijgers* gebeld werden? (*Met een lachje.*) Zou toch kunnen?

PETER. Dat zou me verwonderen. 't Was wellicht iemand die verkeerd verbonden was.

NATALIE. Ik had gisteren eerder de indruk dat het iemand was die aarzelde omdat hij of zij bang was. Het was alsof ik een hart hoorde kloppen. Heel raar. (*Pauze.*)

PETER. Gij hebt altijd al een rijke fantasie gehad. (*Korte pauze.*) Dat van daarnet was zeker geen klant. (*Hij kijkt haar indringend aan.*)

NATALIE. Waarom bekijkt ge me zo? Straks vallen uw ogen nog op de grond.

Pauze.

PETER. Zoudt ge van hem een kind gewild hebben? Toen.

Korte stilte.

NATALIE. Wat is dat voor een vraag!

PETER. Ge aarzelt.

NATALIE. Hoe komt ge d'r bij? (*Teleurgesteld.*)

PETER. Ik had het geaccepteerd, weet ge. Ik zou het zelfs geaccepteerd hebben als kind van ons gezin. Achteraf dan. Wanneer wij... Als we mekaar toch zouden hebben leren kennen. In een parallel universum dan.

NATALIE. Ik sta volkomen paf. (*Korte stilte.*) Ik had nooit verwacht /

PETER. Sorry, ik heb me verkeerd uitgedrukt. Ik zie u doodgraag, Natalie. Dat weet ge. Ik kan niet zonder u. Of er dan een kind in het spel zit of niet, doet er voor mij niet toe. 'k Zal u dat nog wel eens uitleggen. Gelukkig heeft het niet lang geduurd. Natuurlijk, wij kenden mekaar toen nog niet. // Eigenlijk kennen we mekaar al een eeuw. Maar niet op deze manier.

NATALIE. // Het heeft niet eens *geduurd*, Peter. Er is nooit iets geweest! Hij dácht dat er iets was, maar wat mij betreft was er helemaal niets.

PETER. Ge gaat me toch niet vertellen dat hij nooit /

NATALIE. Peter, nu moogt ge er mee stoppen, hoort ge!

Pauze. Ze kijken mekaar lang aan.

PETER. Sorry. Dat was verkeerd van mij. Echt. Kom hier... (*Ze schudt hem af.*) Toe... Natalie... Ik meende het niet...

Ze geeft ten slotte toe. Hij sluit haar in zijn armen.

NATALIE. Ge waart eventjes echt onnozel.

PETER. Ik was eventjes écht onnozel.

NATALIE. Maar... Stel...

PETER. Nu begint gij!

NATALIE. Sorry van mij. (*Stilte.*) Eigenlijk begrijpen wij mekaar goed, vindt ge niet? Ook al zijn er zoveel verschillen in smaak, interesses, karakter...

PETER. Hoe komt ge daar opeens bij?

NATALIE. Het maakt ons als koppel speciaal, vind ik. Nee? Ik ben eerder slagvaardig en gij zijt eerder slo-oom...

PETER. (*Lacht.*) Zoals gek en geleerd beginnen met dezelfde letter. Gij moogt de geleerde

zijn.

NATALIE. (*Lachje.*) Dat zal wel! Voor de rest hebben de woorden niets met mekaar gemeen. Weer een woord met een G. Gek, Geleerd, Gemeen. Mooie combinatie.

PETER. Wat doe je dan met een gekke geleerde, zoals Doctor Jekyll?

NATALIE. Hij vond de gemene Mister Hide uit. Hij ging eigenlijk op zoek naar wat in het hoofd van iemand omgaat - hoe moet ik het zeggen - een ernstige vorm van wisselvallig-zijn. Zoiets.

PETER. Wisselvallig-zijn. Waar haalt ge 't! Volgens mij gaat het over de splitsing van de persoonlijkheid.

NATALIE. Ja zeg... maar extreem goed en extreem slecht samen in dezelfde persoon, dat kan volgens mij niet.

PETER. Wat kan er dan volgens u wel?

NATALIE. Volgens mij is er meer dan één waarheid. Het is niet waar dat de mens een ziel heeft. En: het is evengoed waar dat de mens wel een ziel heeft.

PETER. Natuurlijk heeft de mens een ziel.

NATALIE. Wie zegt dat? Het zijn twee kanten van dezelfde medaille. Twee waarheden.

PETER. Het hangt er vanaf aan welke kant van de spiegel ge staat.

NATALIE. Nee. Welke kant ge kiest.

PETER. Of welke kant anderen voor u kiezen. Een pasgeboren mens heeft geen keuze. Later komen wij op de proppen. Dan zal hij misschien correct leren kiezen.

NATALIE. Of door onze schuld verkeerde keuzes maken.

PETER. Denkt ge?

NATALIE. Ja. Waar het op aankomt is dat de pasgeboren mens zijn verblijf op deze wereld zo goed mogelijk beleeft. Daar zijn wij, zijn makers, zijn scheppers – excuseer het woord – verantwoordelijk voor.

PETER. Ge zijt soms een heel klein beetje getikt, weet ge dat.

NATALIE. Zoals ik zei: gek en geleerd beginnen met dezelfde letter.

PETER. Gij zijt van ons twee echt de geleerde. Ge zit er meestal naast, maar ge denkt tenminste na. (*Korte pauze. Brede glimlach bij Natalie.*)

NATALIE. En gij zijt van ons twee /

PETER. De gek!

NATALIE. Nee, de gggemeenste gggluiperd.

Ze lachen. Kort, speels handgemeen dat eindigt in een zoen. Stilte.

NATALIE. Of gij gek of geleerd zijt kan me niks schelen. Ik zie u graag.

PETER. En ik u. Voor mijn part moogt ge zelfs scheel zien.

NATALIE. Onnozelaar...

Lange pauze. Positiviteit!

NATALIE. Ik moet u iets bekennen.

PETER. Aha?

NATALIE. Ik zit met een probleempje.

PETER. Oh?

NATALIE. Misschien gaat ge raar staan kijken.

PETER. Ah?

NATALIE. 'k Zal 't u maar zeggen, zeker?

PETER. Ah?

NATALIE. Zeg! Ge valt in herhaling, vent!

PETER. Oh... Sorry.

Lange stilte.

NATALIE. 't Is zelfs heel goed nieuws! Ik ben zwanger, Peter!

Peter weet niet direct wat zeggen. Zijn adem stukt, zijn mond en zijn ogen vallen wijd open.

NATALIE. Ik hoop dat het geen probleem is...

PETER. Sorry, Natalie. Dat is geen probleem, dat is het beste wat ons kan overkomen! (*Ze vallen mekaar in de armen. Vreugde. Zoen.*) Hoe lang al?

NATALIE. Nog maar pas. Hooguit acht weken, zegt de dokter.

PETER. Is het dan eindelijk gelukt? Zeker?

NATALIE. Yep!

PETER. Zelfs na drieduizendvijfhonderd pogingen! Min of meer! (*Ze lachen.*)

NATALIE. En? Blij?

PETER. Heel blij!

NATALIE. Ik ook!

PETER? Meisje? Jongen?

NATALIE. Da's me glad om 't even.

PETER. Mij ook.

Plezier. Lachen. Nog een zoen.

PETER. Natalie... Ik moet u iets vertellen.

NATALIE. Is 't erg?

PETER. Bijlange niet. Ik vind alleen dat ge 't moet weten.

NATALIE. Oh?

PETER. Ja. Ik zit anders in mekaar dan ge dacht.

NATALIE. *(Ze wordt er even stil van.)* Hebt ge goesting om uit de kast te komen of zo?

PETER. Maar nee... 't Is niets wereldschokkend of zo, of dat het iets verandert aan onze...
Ik bedoel...

NATALIE. Mag ik het nog weten of niet, Peter?

PETER. Oké. *(Ademt diep in.)* Ik heb in mijn leven nog nooit een vadergevoel gehad. Nooit. Geen seconde. Na! 't Is er uit. Vandaar dat het me niet kan schelen van wie een kind is. Omdat het om een kind gaat dat iemands liefde nodig heeft.

NATALIE. Tja, dat is toch niet...

PETER. *(Glimlacht.)* Dat gij eindelijk zwanger zijt is het beste nieuws in jaren.

NATALIE. Soms snap ik u niet. Ik vind het raar dat ge daar nu pas mee afkomt.

PETER. Omdat ik het nog niet zo lang weet. Toen de kleine van Joost voor 't eerst *bababa* zei en *papapa* bedoelde. Plots schoot de vraag door mijn hoofd: waarom zegt dat kind papa tegen Joost?

NATALIE. Ge vindt dat abnormaal?

PETER. Absoluut niet. Maar ik had daar nog nooit eerder over nagedacht, verstaat ge?

NATALIE. Nee.

PETER. Laat maar. Laten we zeggen dat ik leuke dingen neem wanneer ze zich aandienen.

NATALIE. (*Beetje gepikeerd.*) Ik heb me niet *aangediend*.

PETER. Natuurlijk niet. 't Is een manier van zeggen, Natalie. Maar ge blijft wel leuk.

NATALIE. (*Toch licht geraakt.*) Wie weet dit allemaal?

PETER. Niemand. En zoals ik zei, ik weet het zelf nog niet zo lang.

NATALIE. We gaan tegen de anderen moeten liegen.

PETER. Maak er geen drama van. Áls het ooit ter sprake komt. Trouwens, niets zeggen is niet hetzelfde als liegen.

NATALIE. Het is precies hetzelfde!

PETER. Dat is niet waar.

NATALIE. Dat is wel waar.

PETER. En wat dan nog?

NATALIE. En het kind? Daar al aan gedacht?

PETER. Dat maakt voor dat kind geen enkel verschil. Hij is nu al geaccepteerd. Ik houd nu al van hem.

NATALIE. Of van haar.

PETER. Nog zo'n manier van zeggen. Ik hou nu al van haar. Zo goed?

NATALIE. Of van hem.

Peter lacht luidop. Natalie valt in.

NATALIE. (*Plots.*) Een kind... Zullen we 't aankunnen, Peter?

PETER. (*Plagerig.*) Ja maar ja... Nee, zeg... Da's niet gemakkelijk, weet ge...

NATALIE. Ge gaat toch ophouden!

PETER. Natuurlijk kunnen we 't aan, Natalie! Is er iets dat wij samen niet aankunnen?

NATALIE. Ik geloof vast dat we dit kleine mensje een dienst bewijzen door hem of haar in deze wereld toe te laten en voor hem of haar te zorgen. Oké?

PETER. We kunnen hem of haar ook een dienst bewijzen door hem of haar niet op deze wereld los te laten.

NATALIE. Alstublieft! Ge kletst er verdorie weer op los!

PETER. Het is gewoon een andere benadering van hetzelfde thema.

NATALIE. Daarnet waart ge dolblij en nu is 't precies /

PETER. Owowow! Dat ben ik nog. Het is puur hypothetisch. Ik zweer het! Puur hypothe-

tisch...

NATALIE. Als het zo zit, verschillen we wel érg van mekaar.

PETER. Misschien is het glas voor u altijd half vol.

Pauze. Dan, een glimlach bij beiden.

PETER. Maar de drank verandert niet. Hij is bitter of zoet.

NATALIE. Nee, hij is zoet en bitter tegelijk. En we drinken hem allemaal op dezelfde manier.

Marcel op met een oude doos. Hij draagt dezelfde werkkledij als Lucas. Hij weet niet goed wat doen en deponeert de doos voor hen op tafel.

MARCEL. Geen werk?

NATALIE. 't Is een rustige dag, hé Marcel.

PETER. Pa? Wasda, jong?

MARCEL. Hier, werk. Of ziet ge niet goed? Gevonden op zolder. Kijken.

PETER. Ge moet daar wegblijven, pa? Ge kunt u een ongeluk vallen tussen al die rommel.

NATALIE. En? Is 't iets interessants, Marcel?

MARCEL. Kijken. Fffotorommel. Zoeken, kijken. Daarna verbranden, of op de vuilkar.

NATALIE. Hebt gij er in gekeken?

MARCEL. Kijken, ik wil wegdoen!

Peter wil de doos openen, maar Marcel legt er zijn hand op.

MARCEL. Verbranden... Is beter dan meegeven... Kijken. Ik kan da ni... ni houden...

NATALIE. Peter zal zich er mee bezighouden, Marcel. Beloofd.

Marcel gaat koffie nemen. Het lukt niet. Hij beeft.

NATALIE. Er is geen koffie meer, Marcel. Hebt ge niet liever een kopje thee? Ik denk dat er nog citroenmelisse of kamille is. Slaapt ge lekker van. Komt ge mee?

Natalie leidt een bezorgd grommelende Marcel weg.

Lange pauze. Peter is alleen. Hij haalt een paar foto's uit de doos en bekijkt ze, met een verbaasde, een prettige blik, glimlachje, enz... Na een poosje komt Natalie terug.

NATALIE. (*Op.*) Hij kijkt tv in 't salonnetje. Ze geven net een match.

PETER. Welke?

NATALIE. Hoe moet ik dat weten. Hij deed nogal eigenaardig, hè? Zo zenuwachtig.

PETER. Marcel doet de laatste tijd altijd eigenaardig.

NATALIE. Wat hebt ge gevonden?

PETER. Oude familiekiekjes, vakantiekaarten... Ik heb hier een /

NATALIE. Zeg, vindt ge zijn commentaar niet raar? 'k Weet niet...

PETER. Weet ge wat ik raar vind? Hij wil dat ik die doos wegdoe en tegelijk wil hij dat ik er ga in snuisteren.

NATALIE. Akkoord, maar toch...

PETER. 't Wordt eigenlijk alle dagen erger met hem. Beteren zal het /

MARCEL. (*Plots op.*) Wou weten over Gerda. Waarom ze ons in de... Misschien vindt ge hier...

PETER. Ons ma is gestorven, pa. Ze is dood.

MARCEL. (*Begint zich op te winden.*) In de steek godver! Hoe dikwijls nog! En z' is daarna ni meer... (*Hij hapt naar adem.*)

NATALIE. Rustig toch, Marcel. Kalmeer u. Adem diep in en uit. (*Tot Peter.*) Ziet ge nu wat ge bekommt?

MARCEL. (*Doet het.*) Ben kalm.

LUCAS. (*Op.*) Ha, hij zit hier. Hewel? Wat is 't nu? We zitten op ons gemak naar de match te kijken en ineens zijt ge foetsie.

PETER. Da's toch dat gij ook zat te kijken.

LUCAS. 't Is toch sluitingsdag. Wat scheelt er?

NATALIE. Het moet iets zijn met die doos vol oude foto's en prentkaarten die hij ons gebracht heeft. Toe Lucas, hij is weer over zijn toeren. Ga met hem even wandelen.

LUCAS. Waarom moet ik...

NATALIE. Omdat gij hem 't best de baas kunt. (*Knipoog naar Peter.*) 't Zal hem deugd doen.

LUCAS. Wat zit er in die doos?

PETER. // Vraagstaartjes.

NATALIE. // Dat proberen we uit te zoeken.

LUCAS. Allee vooruit, 'k mag het weer niet weten. Gaat ge mee, pa?

Marcel loopt voorop, zonder naar Lucas om te kijken.

LUCAS. Ziet hem lopen, allee! Precies een gastje van een stuk of vijftwintig.

Ze lachen. Lucas volgt Marcel.

NATALIE. Hij doet echt zijn best.

PETER. 'k Ben blij met hem, weet ge.

NATALIE. Ook met Marcel.

PETER. Goed, ook met Marcel. *(Zoekt even en neemt een foto. Hij toont hem.)* Zeg, kijk eens naar deze foto van ons moeder.

NATALIE. Er is een stuk afgeknipt... 't Is precies of ze iemand bij de hand vasthoudt.

PETER. Een kind? Ik heb de indruk dat het een kinderhand is.

Ze bekijken mekaar met vraagtekens in de ogen.

NATALIE. Precies... Lucas moet dit ook zien.

PETER. Later. Hij is nu aan 't babysitten. *(Bekijkt de ommezijde.)* Hier staat een letter. In potlood. Een A.

NATALIE. Laat zien. Een A. Meer niet. Wie of wat is A?

PETER. Geen idee... Er is er maar één die hier - misschien - een antwoord kan op geven. Onze pa.

NATALIE. Wacht eens. Misschien zit het andere stuk nog in de doos. *(Ze frommelt in de doos.)* Ik vind het niet direct. Moet ge zien, Peter. Er zitten zelfs brieven tussen.

PETER. Pf, oude rekeningen. De mensen bewaarden toen echt alles. Deze zijn zelfs nog van de P.T.T. Ge kunt denken.

NATALIE. Wat is dat voor iets?

PETER. Post, telegraaf, telefoon. Uit de tijd toen de dieren nog spraken. Hier, postkaarten.

Van toeristische uitstapjes.

*Peter foertert verder in de doos. Hij vindt een enveloppe met een brief. De enveloppe is open.
Peter begint tenslotte luidop te lezen.*

PETER. *"... ik zal u nooit uw eerste stapjes zien zetten, uw eerste woordjes horen zeggen, u zien opgroeien. // In mijn hoofd zult ge altijd blijven zoals ge nu zijt. In mijn herinnering zult ge altijd piepjong zijn, even klein, alle dagen opnieuw pas geboren en zo zal het zijn voor de rest van mijn dagen, mijn lieve schat. Ergens op een plek die ik niet ken zult gij alsmaar groter en slimmer en ouder worden. Later zult ge een gezin stichten, want dat is toch iets waar ieder normaal meisje naar verlangt." ///*

NATALIE. *// Wat is dat voor iets, zeg... ///* Laat zien. *(Ze neemt de brief af en leest in stilte. Dan:)* Dit is een kopie. Waar is het origineel?

PETER. Natalie? 't Is precies iemand die schrijft naar /

NATALIE. Naar een kind.

PETER. Het afgeknipte kind?

NATALIE. Geef die enveloppe eens. *(Ze kijkt.)* Geadresseerd aan Marcel Tondeur op dit adres, maar geen adres van afzender. Wacht: de datum. *(Kijkt aandachtig.)* Bijna niet te lezen, maar 'k doe mijn best. Tweeduizend... en tien. Yep, tweeduizend en tien. Zeker van.

PETER. Marcel heeft de brief ontvangen en geopend. Maar wat vertellen ze hier eigenlijk? Ik snap er zo direct niet veel van.

NATALIE. Stil... Ik denk na. *(Stilte.) (Ze knipt met de vingers.)* Volgens mij moet er nog een brief zijn.

PETER. Nog een brief? Hoe weet gij dat?

NATALIE. De afzender blijft onbekend, want er staat geen adres op de enveloppe. Maar als Marcel verondersteld wordt te reageren, moet hij toch iéts hebben? Dus was er nog een brief, of een kaartje met gegevens van de afzender. En die persoon bezit het origineel.

PETER. Raar.

NATALIE. Dit is precies iemand die naar een kind schrijft - een dochter...

PETER. Die blijkbaar *Marieke* heet.

NATALIE. Precies of ze heeft dat kind afgestaan of zo. Een soort adoptie?

PETER. In onze familie werd toch niemand geadopteerd?

NATALIE. Misschien het afgeknipte kind?

PETER. De schrijver heeft ondertekend met Emilia. Natalie, wij hebben toch geen *Emilia* in ons familie? Of een *Marieke*?

Ze bekijken mekaar met vraagtekens in de ogen...

... terwijl het langzaam donker wordt.

* * * * *

Scène 4.

L u c a s

Natalie, Lucas, Peter, Eline.

De doos staat op tafel. Lichtzuil.

We horen Peter en Lucas.

Licht. Peter komt binnen met Lucas. Ze waren off al aan 't discussiëren.

LUCAS. Ik heb hem gezegd dat we aan geen lagere prijsklasse konden leveren.

PETER. (*Prettig.*) Ik kan me zijn reactie al voorstellen.

LUCAS. Maar hij ging ten slotte toch akkoord.

PETER. Goed zo, Lucas. Dat verdient een extraatje.

LUCAS. Een fruitige. Dan ga ik naar huis. (*Rekt zich uit.*) It's a good day to sleep.

PETER. Wow! Waar hebt ge dat gehaald?

LUCAS. Dat zijn de wijze woorden van een indiaan. Maar 'k weet niet meer hoe het juist was.

PETER. (*Lacht.*) It's a good day to die.

Peter neemt een borrelfles en glazen. Een fruitsap voor Lucas. Hij schenkt uit.

PETER. Gezondheid.

LUCAS. Gezondheid. (*Ze drinken. Lucas kijkt naar de doos.*) Weet ge, wat ik niet snap is waarom onze pa u die doos gaf. Als hij er van af wou, dan kon hij ze al lang zelf meegegeven hebben met het oud papier.

PETER. Ik weet niet of hij nog zo ver kan denken, Lucas. Volgens mij wou hij er écht van af. Misschien wil hij alles van vroeger vergeten en uit zijn geheugen wissen.

LUCAS. Tja, dat zal hem niet zo moeilijk vallen...

PETER. Maar hij wil tegelijk dat wij er kennis van nemen. In deze doos zitten geheimen. We moeten ze alleen nog opgraven.

LUCAS. De foto en de brief?

PETER. (*Knikt.*) Daarom heeft hij ze aan ons gegeven. Eerst en vooral ons moeder. Ik ben

er zeker van dat we over haar dood nog een en ander te weten zullen komen. Het kan niet eeuwig verborgen blijven. Het afgeknipte kind "A" op de foto mét ons ma. Heeft het te maken met die brief? Is het *Marieke*? Onze pa heeft waarschijnlijk veel te lang treuzeld om het ons te vertellen en nu zijn toestand zienderogen achteruit gaat, kan hij het niet meer, maar toch heeft hij nog een vaag besef. Daarom gaf hij ons de doos.

LUCAS. Die weet dus meer.

PETER. Dat geloof ik, dat die meer weet. In zijn heldere momenten heeft hij misschien zin om het ons te vertellen, maar het gaat niet meer. Daarom vraagt hij om hulp. Ik denk dat hij in het reine wil komen met zichzelf, voor Alzheimer hem volledig in zijn ban heeft.

LUCAS. Huhu. Weet Natalie hiervan?

PETER. Natalie weet meer dan ik. (*Korte stilte.*) Onze pa is honderd procent overtuigd dat ons moeder hem in de steek heeft gelaten. Hij heeft nooit willen zeggen waarom ze dat gedaan heeft en in zijn geest leeft ze nog. Onze pa had onnoemelijk veel verdriet nadat de speurders de zaak on hold hadden gezet. Hij heeft haar dood verdrongen. Hij wil er zelfs niets over horen.

LUCAS. Zoiets als uzelf leugens wijsmaken tot ge ze zelf gelooft.

PETER. Zoiets.

LUCAS. 'k Heb het beet!

PETER. Toch heeft Marcel nooit opgehouden haar graag te zien. Zelfs nu stopt het niet. Hij heeft er nooit meer willen over praten. Er moet in zijn hoofd een veer gesprongen zijn. Zoiets.

LUCAS. Ik weet nog goed dat we er hem eens naar vroegen; hij klapte dicht of hij liep naar zijn serres. 't Is spijtig dat wij nog te jong waren om dat te beseffen. Allee, ik toch.

PETER. Weet ge, Lucas. Hoe meer ik er over nadenk, hoe meer ik me bepaalde kleinigheden begin te herinneren die ikzelf waarschijnlijk ook onbewust verdrongen had. Het is allemaal heel vaag, maar ik begin bepaalde details te zien.

LUCAS. Zoals?

Natalie valt binnen en komt bij de mannen zitten.

NATALIE. Denk niet dat ik mijn grote jongens vergeten ben. (*Ze zet een sapje en twee flesjes bier op tafel, ontkurkt, enz...*) Omdat ik het een fijne dag vond.

LUCAS. Ik ben precies meer moe dat anders...

NATALIE. Gezondheid! (*Ze klinken. Iedereen is tevreden.*) En? Nog wat ontdekt?

PETER. Ik dacht van wel. (*Hij neemt de afgeknipte foto.*) Ik zei net tegen Lucas dat ik aldoor heb zitten denken. Ik heb een vaag idee over het afgeknipte kind.

NATALIE. // We zijn benieuwd.

LUCAS. // Vertel.

PETER. Ik herinner me dat ik aan de hand van onze pa loop en dan zie ik ons bij een graf staan. Wie daar ligt, weet ik niet, maar het beeld van onze pa die voorzichtig een tuiltje bloemen neerlegt is me bijgebleven. Misschien stond hij me wat te vertellen, 't kan, maar ik durfde niet opkijken. Ik heb zitten denken en denken, maar ik weet alleen dat we dat graf daarna nooit meer hebben bezocht.

NATALIE. En gij hebt verder niets gevraagd of zo?

PETER. Ik herinner mij dat papa zei dat het een geheim was tussen hem en mij en dat we het niemand mochten vertellen.

LUCAS. Ik dacht dat ge u niets meer herinnerde?

PETER. Jongens, ik was nog klein, vijf of zes misschien. We zijn er nooit meer naartoe gegaan, oké? Ik weet niet eens welk kerkhof het was.

NATALIE. Ver van hier kan het niet zijn...

LUCAS. Hebt ge naar de grafsteen gekeken?

PETER. Waarschijnlijk wel. Maar wat stond er? Ik kon niet eens lezen, ben ik zeker. (*Stilte.*) Ik durf het bijna niet luidop zeggen, Lucas, maar ik denk dat Marcel en Gerda nog een ouder kind hebben gehad.

LUCAS. Wablieft?! Een ouder kind? Dat zouden we toch geweten hebben, man!

PETER. In een gezin, waar nooit gesproken werd? Waarom knipt iemand een foto in twee en waar bleef het afgeknipte deel? Toch om de herinnering aan die persoon uit te wissen? Om hem of haar te vergeten?

NATALIE. Misschien was het kind niet van Marcel?

LUCAS. Waarom legde hij dan bloemen neer?

PETER. Goeie vraag...

NATALIE. Uit respect. Omdat het om een kind ging.

PETER. 't Is mogelijk. Er zal me wel meer te binnen schieten.

NATALIE. We moeten een dezer dagen ons kerkhof een bezoekje brengen. Als het grafje nog bestaat, dan...

LUCAS. Godverdomme, Peter! Een broer of een zus! Ik kan het niet geloven...

PETER. En ik wel zeker. (*Denkt ergens aan en knipt met de vingers.*) Hun trouwboekje!

NATALIE. Ik ga direct zoeken. (*Recht.*)

PETER. Is onze pa al naar bed?

NATALIE. Die kijkt tv. (*Af.*)

PETER. Die A in potlood. Zou dat de eerste letter van een naam kunnen zijn?

LUCAS. Ik weet alleen dat de A de eerste letter van het alfabet is.

PETER. Hebt ge dat alleen gevonden? Een code? Nee, veel te kort. Onze pa weet meer. Zeker van. Ge vraagt u af waarom hij het onder de mat heeft geveegd. Hij heeft ons nooit wat verteld. Nooit!

LUCAS. Schande en oneer. Misschien was Marcel de vader niet, zoals Natalie zei.

PETER. Amai dan... Dan betekent dat dat ons ma... Ik moet efkes gaan zitten, jongens... (*Hij gaat zitten, als verslagen.*) Ik was negentien toen ze verdween. Gij een jaar of zeven. Ik kon het redelijk goed plaatsen. Voor u zal het lastiger zijn geweest.

LUCAS. Ik herinner me sommige dingen nog heel goed, Peter... Over haar dan, bedoel ik.

PETER. Ze zag u graag, Lucas. Wees daar maar zeker van.

LUCAS. Ze had het misschien eens kunnen tonen. Maar nee, dat was blijkbaar te moeilijk.

PETER. Misschien heeft niemand haar geleerd hoe ze van iemand moet houden. Is het niet opvallend dat ze me nooit, op een paar algemeenheden na, nooit wat verteld heeft over haar jeugd of over onze grootouders? Hoe hebben die h`aar behandeld?

LUCAS. En dat is mijn schuld?

PETER. Maar jongen toch, hou nu toch eens op met /

LUCAS. (*Fel.*) Welke moeder zegt tegen haar zoontje dat hij haar heeft doen afzien toen ze hem op de wereld heeft gezet? H`e? Kunt ge me `e`n enkele moeder noemen die zoiets zegt tegen haar eigen kind? D`at is mijn schuld!

PETER. . . . .

LUCAS. Ge krijgt dat plat in uw gezicht! Wam! En dan zit ge daar als klein ventje... Ik

heb dat meer dan eens mogen horen, hé maat. Die zei dat als we alleen waren. Nooit als er iemand bij was! Of wat dacht ge?

PETER. Waarom moet ge u zo opwinden, Lucas? Goed, ze heeft dat misschien gezegd // maar ge doet er alleen uw eigen te kort mee. ///

LUCAS. // Onnozelaar! Als ik het u zeg! /// Als ze mij ook maar één enkel keertje had gekoesterd of geknuffeld, dan zou ik het me zeker herinneren... Marcel, die kon tenminste nog met zijn vingers door mijn haar klauwen of mij in 't voorbijgaan een speelse stomp geven, ge weet wel, of hij nam me op zijn schoot. Maar zij, zij deed zoiets nooit! Ik herinner me niks goeds van haar, Peter. Niks! Alleen boze woorden en verwijten. 't Eerste vriendelijk woord moet ik nog krijgen.

PETER. Ge overdrijft.

LUCAS. Peter, ze was potverdomme 45 jaar toen ik geboren werd! En Marcel 47. Op uw 45 jaar moet ge geen kinderen meer op de wereld zetten! Trouwens, gij waart er toch? Waren ze over u niet tevreden of zo? En wilden ze iets beter? Wel, dat hebben ze dan gekregen! Of probeerden ze voor een dochter? (*Stilte.*) Alsof ik verantwoordelijk ben voor hun stomiteiten! Ze heeft mij tegen haar zin op de wereld gezet, Peter! Tegen haar zin, hoort ge 't!

PETER. Ik hoor nog goed, Lucas. Oké... Misschien was ons ma niet in staat zich aan u te geven, omdat ze een kind verloren had. Ik vraag me alleen af waarom ge uzelf blijft kwellen. 't Wordt hoog tijd dat ge dat van u eens af zet, want als ge...

Natalie vliegt binnen.

NATALIE. (*Tot Lucas.*) want als ge nog veel van uw oren maakt, geef ik u een schop onder uw broek dat ge... dat ge... Ik probeer een boek te lezen, ja? En om een boek te lezen heb ik rust en stilte nodig! Ik heb ook gewerkt vandaag.

LUCAS. Als er ambras gemaakt wordt, zijt ge altijd minstens met twee.

PETER. Rustig. Hebt ge dat trouwboekje al gevonden?

NATALIE. Nog niet. Want Marcel wou gaan slapen. Ik zoek morgen wel verder.

LUCAS. Hij zit daar ook. maar tegen hem zegt ge niks.

NATALIE. Wilt ge weten waarom gij geboren zijt, Lucas? Beter nog, waarom uw ouders u verwekt hebben?

Stilte.

NATALIE. Wilt ge 't weten of niet?

LUCAS. Pf...

PETER. Is het echt nodig dat ge dat allemaal...

NATALIE. Van u zal hij het niet te weten komen! Want gij zijt ook lid van de familie "*Zwijgen dat ge zweet*"! Dan doe ik het maar! De bouw van hun nieuwe serres was net achter de rug. Een hele historie, 'k kan 't u verzekeren! En dat moest *gevierd* worden. Die nacht hebben Marcel en Gerda u *gemaakt*, om het zacht uit te drukken.

LUCAS. Godverdomme... Da's toch...

NATALIE. Straf? Belachelijk? Nee. 't Is gewoon zo. Want zoiets is menselijk, Lucas! Gewoon menselijk!

PETER. Rustig! Straks maakt ge de burenen nog wakker.

LUCAS. Gij wist daar dus van?

PETER. Onze pa heeft het ons in een zatte bui verteld...

LUCAS. En gij houdt hem natuurlijk stijf dicht! Dat ge bedankt zijt, Peter.

PETER. Sorry, maat.

Lange stilte.

LUCAS. Weet ge, als ge pakweg advocaat wilt worden, dan moet ge studeren om een diploma te halen. Of beenhouwer, dokter, plafonneur... om 't even. Hop! Naar de vakschool! Stel dat ge morgen loodgieter wilt worden. (*Bootst een stem na.*) "*Dat zal niet gaan, hé beste vriend, want gij hebt geen diploma, hé!*" Wat moet ge kunnen om vader of moeder te worden? Daar hebt ge geen diploma voor nodig, ge moet alleen goed kunnen vogelen. En als er dan een kind van komt, zal geen mens u vragen of ge dat kind graag ziet, of wat ge er gaat mee doen.

PETER. Allemaal larie en apekool, Lucas.

NATALIE. Allee, vooruit, da's dan echt van het soort debiele wijsheid die alleen van Lucas Tondeur kan komen. De meerderheid van de mensen doet zijn best, meneer. Sommigen doen het zelfs heel goed. Ze overstijgen zichzelf.

Lange stilte.

LUCAS. Peter?

PETER. Als Natalie het zegt, zal 't zo wel zijn, zeker.

LUCAS. Wat weet gij nog allemaal dat ik niet weet?

PETER. . . . .

Stilte. Peter en Natalie verwachten een nieuwe uitbarsting.

LUCAS. (*Met een zucht en een glimlachje.*) Is dat nu niet écht onnozel... Maar dan écht...

NATALIE. Nee. Want gij zijt een liefdeskind, Lucas.

LUCAS. Eerder een stom accident.

NATALIE. Absoluut niet. Een écht liefdeskind. Honderd procent..

PETER. Pas op, Lucas, straks zijt gij nog *een ode aan de vreugde*.

LUCAS. (*Bijna overtuigd.*) Ja, lach er nog wat mee.

NATALIE. Integendeel, dit is het beste nieuws dat ge ooit hebt gekregen. Beschouw het als een soort *nieuw begin*. Het zal zeker helpen. (*Korte pauze.*) En vertel ons 'ns, hoe het zit met Marcel? Wat gaat ge er aan doen?

LUCAS. (*Stilte.*) 't Is goed... (*Zucht.*) Luister, Peter en Natalie... Ik beloof u dat ik mijn best zal doen om met onze pa anders om te gaan en om voor hem, hoe moet ik het zeggen, meer begrip te tonen. Oké? Per slot van rekening was hij nog de kwaadste niet. Hij heeft me tenminste geleerd zelfstandig te worden. Ik moest mijn plan trekken, omdat hij meer bezig was met zijn bloemen dan met wat anders. Maar ik heb tegenover hem nooit echte negatieve gevoelens gekoesterd. Ondanks zijn stugge karakter was hij wel oké.

NATALIE. En gij zijt de zoon van uw vader. Ge zult er ook wel komen.

LUCAS. Als dat zo is, dan is het dank zij u en Peter. (*Glimlach.*)

NATALIE. Hebt ge het hem al verteld, Peter?

PETER. Nog niet.

NATALIE. Dan kunt ge u geen beter moment indenken. Ik heb frisse lucht nodig, want ik hoop dat uw broer zo snel mogelijk naar huis gaat, want ik wil hem niet meer zien. (*Af kant serres, zonder Lucas een blik waardig te keuren.*)

LUCAS. Wat heb ik verkeerd gezegd?

Korte pauze.

PETER. Natalie is zwanger... // (Stil.) Domoor... ///

LUCAS. // Wablieft?

PETER. /// Ge hebt me gehoord.

Korte stilte.

LUCAS. Gotver... Ik met mijn domme kop...

PETER. Als ge dat maar weet. Zal ik u eens zeggen waarom gij u dat blijft aantrekken? *(Lucas kan alleen maar verveeld kijken.)* Omdat gij het stadium van puber nog altijd niet volledig ontgroeid zijt. Omdat gij uw frustraties graag voedt. Omdat ge niet gelukkig zoudt zijn moest ge er van af zijn. Want dan zoudt ge wat anders moeten zoeken om uzelf het grootste slachtoffer te vinden van uw persoonlijke wereldcrisis. Daarom. *(Af, naar Natalie.)*

LUCAS. Peter, ik ga haar mijn ex... Ik ben gewoon...

Lange stilte. Lucas gaat verslagen zitten. In de deuropening (kant straat) is - met de nodige voorzichtigheid - een dame verschenen. Lucas heeft haar niet opgemerkt. Het is Eline.

ELINE. Koekoek!

LUCAS. *(Schrikt.)* Aah!

ELINE. Ben ik zo lelijk?

Eline laat een prettige lach klinken. Ze klinkt trouwens altijd vrolijk en lacht alles weg. Zelfs de meest ernstige conversatie of argumenten. Maar wee u als iets haar niet bevalt, dan kan ze zeer venijnig uit de hoek komen!

LUCAS. Absoluut niet. Ik bedoel... Sorry.

ELINE. Ik weet wel wat je bedoelt. Het is je vergeven. Excuseer dat ik zo plots uit het niets kom opduiken. Ik wou langs de winkel passeren, maar toen zag ik dat het al veel te laat was geworden. Had ik moeten weten. Ik ben even blijven wachten, in

de hoop dat er misschien iemand zou komen opdagen. En dat gebeurde ook. Wie is die mooie, jonge vrouw die naar die serres liep? Zijn die van jou?

LUCAS. Dat is mijn schoonzus, Natalie.

ELINE. Oh... Ze zag me niet eens staan. Ze leek me nogal... stuurs. Of was ze boos? Of had ik een verkeerde indruk? Er liep nog iemand naar de serres, maar toen heb ik me discreet teruggetrokken. Ik bemoei me niet met andermans zaken. Enniwee, doet er niet toe. Je vindt het toch niet erg dat ik mijn wagen voor de winkel heb geparkeerd?

LUCAS. Neeneenee...

ELINE. Ach, iedereen beleeft al eens een moeilijk moment. Jij hebt hier een prachtige zaak, zeg!

LUCAS. Ik? Bijlange niet. Mijn vader heeft de zaak zo'n veertig jaar geleden overge /

ELINE. Enig in de streek, ben ik zeker. Maar daar ben ik niet voor gekomen. Ben jij Peter of Lucas Tondeur?

LUCAS. Ik ben Lucas. Peter is /

ELINE. Naar buiten gegaan, net voor ik er was. Dat heb ik gehoord. Ik bedoel, ik heb *het* gehoord. Eigenlijk was ik - ongewild - getuige van jullie kleine woordenwisseling. Sorry daarvoor...

LUCAS. Oeps. Excuseer...

ELINE. Zoiets gebeurt, nietwaar. Meestal als je 't niet wil. Toch niet erg, hoop ik?

LUCAS. Neeneenee... (*Pauze.*) Kan ik u ergens mee van dienst zijn, mevrouw? Rozen zijn onze specialiteit. En ze komen niet uit het buitenland. We kweken ze zelf!

ELINE. Ik ben evenmin naar hier gekomen om rozen te kopen. Niet dat ik twijfel aan de kwaliteit van je bloesems. Trouwens, het is al vrij laat en ik wil niet storen.

LUCAS. Maar ge stoort helemaal niet! We moeten zelfs nog aan ons avondeten beginnen.

ELINE. Ha ja?

LUCAS. Ik bedoel, in een zaak als de onze valt altijd wat te doen, ziet ge. Gelukkig hebben we onze wekelijkse sluitingsdag. En dan nog! We werken eigenlijk zeven /

ELINE. Ik heb jullie een paar keer telefonisch gecontacteerd, maar ik durfde niet echt te praten. Het was alsof ik hier (*wijst op haar keel*) blokkeerde. Sorry daarvoor.

LUCAS. 't Is toch niet erg? Zijt ge al naar de dokter /

ELINE. Ten slotte heb ik besloten om het risico te nemen en rechtstreeks tot hier te komen. Het is nu of nooit, zei ik tegen mezelf. Je moet begrijpen dat ik hier veel te laat mee begonnen ben. Door allerlei omstandigheden werd het al een paar keer uitgesteld, maar dit keer wou ik echt doorzetten. Hier ben ik dan. Omdat het heel belangrijk is dat we mekaar persoonlijk ontmoeten.

LUCAS. Ach zo ja juist ja... Excuseer, mevrouw. Maar wie bent u eigenlijk?

ELINE. Waar zijn mijn manieren! Ik vergat me voor te stellen. Mijn naam is Eline. Eline De Coster.

LUCAS. ? ? ? ?

ELINE. Maar misschien kennen jullie me beter onder de naam *Marieke*.

Lucas staat met wijd open mond te kijken, tot hij beseft wie voor hem staat.

Donker.

* * * * *

Hier kan een onderbreking volgen.

Scène 1.   Z u s t e r J u s t i n a

Hoofdinspecteur Van Dijk, Inspecteur Beernaert, Zuster Justina, 77 jaar oud. Agent.

2012.

Politiebureau: een verhoorkamer.

VAN DIJK. In het kader van ons onderzoek zouden we van u graag vernemen wat u zich nog herinnert van een zekere Emilia die in uw tehuis werd opgenomen, zuster.

ZUSTER. Meneer, ik heb meer dan twintig jaar meisjes begeleid in het tehuis. Ik kan zelfs bij benadering niet zeggen hoeveel het er waren. En dan verlangt u van mij dat ik me nog een naam zou herinneren.

VAN DIJK. En als u even diep nadenkt?

ZUSTER. Waarom wilt u dat weten?

VAN DIJK. Het gaat om een onrustwekkende verdwijning, zuster. Uw getuigenis zou ons een heel eind vooruit helpen.

ZUSTER. Misschien kan ik mij de naam van het meisje herinneren als ik een foto had, als ik een gezicht zag.

Van Dijk haalt een foto uit zijn dossier en schuift hem de zuster toe.

VAN DIJK. Ze moet nu een vrouw zijn van zo'n zestig tot vijfenzestig jaar oud. Neemt u rustig de tijd, zuster.

De zuster neemt de tijd om rustig haar bril op te poetsen.

ZUSTER. Oei! Zoveel kleine gezichtjes. Hoe komt u aan deze foto?

Van Dijk neemt een tweede foto en legt hem naast de eerste.

VAN DIJK. Kijk goed, zuster. Dit is de vrouw die we zoeken.

ZUSTER. *(Kijkt aandachtig.)* Dat gezicht zegt mij absoluut niets...

VAN DIJK. Op de klasfoto is ze een vijftal jaren jonger dan toen u haar waarschijnlijk hebt

gekend. Zowat tien jaar oud, dus.

BEERN. De tweede foto is van recentere datum. Van tussen de tien en de vijftien jaar geleden.

ZUSTER. Zovele lieve gezichtjes... (*Korte pauze.*) Er komt me op het eerste gezicht niemand bekend voor. (*Idem.*) Excuseert u mij, meneer. Ik ben een oude vrouw. Ik heb wat meer tijd nodig.

VAN DIJK. Geen enkel probleem, zuster.

Lange stilte. De zuster volgt met de vinger de gezichten op de foto.

ZUSTER. Ik denk dat ik haar gevonden heb. Hier, zou ze dit kunnen zijn? (*Ze toont met de vinger.*) Hoe komt u aan die foto?

VAN DIJK. Dank u. Nu alleen de naam nog.

ZUSTER. Met gods hulp zult u die wel vinden.

BEERN. Dat doen we zonder zijn hulp ook wel, zuster Justina. Met uw hulp gaat het beslist vlugger.

VAN DIJK. Vraag aan Jacques of hij een vergroting maakt van het gezicht van dit meisje. Zo herkenbaar mogelijk. En laat meteen een paar keer vermenigvuldigen.

Beernaert legt de opdracht uit aan een agent die wacht op de gang. De agent knikt en gaat weg.

VAN DIJK. Zuster, wie was Emilia? Was dat haar echte naam?

Lange stilte.

ZUSTER. Nogmaals, heren... na al die jaren... Er waren zoveel meisjes... Misschien zat er wel een Emilia tussen... Wacht even, ik herinner me alleen dat - lang geleden - in ons klooster een meneer op bezoek kwam, die me hetzelfde vroeg. Toen kon ik hem nog de gegevens bezorgen - wat ik ook deed - maar nu...

VAN DIJK. U herinnert zich niets meer van hem?

ZUSTER. Ik denk dat het een soort detective was of zo. Maar verder... Met de beste wil van de wereld...

VAN DIJK. Ik begrijp het. (*Ander onderwerp.*) We hebben getuigen die beweren dat u geld

vroeg aan de adoptieouders. Klopt dat, zuster?

ZUSTER. Over welke getuigen gaat het, meneer?

VAN DIJK. Klopt dat, zuster?

Stilte.

ZUSTER. Misschien deels.

VAN DIJK. Deels? Dat snap ik niet goed...

Stilte.

BEERN. Wij luisteren.

ZUSTER. Wij vroegen uitsluitend aan /

BEERN. Wij?

Korte stilte.

ZUSTER. Ik had daar niet alleen over te beslissen, inspecteur.

BEERN. ...Tuurlijk niet. Ik dacht al dat u een paraplu had...

VAN DIJK. (*Legt B. met een gebaar het zwijgen op.*) Gaat u verder, zuster.

ZUSTER. Wij vroegen uitsluitend aan welstellende adoptieouders. De gewone koppels die ons bezochten, dat wisten we, konden zich niet veel permitteren, maar de meer begoeden, die vroegen we. Waarom zouden we hen sparen?

VAN DIJK. Misschien uit respect?

BEERN. U verkocht de baby's als ik het goed voor heb. Als vlees op de zwarte markt.

ZUSTER. U bent gewoon beledigend.

BEERN. U had evenmin respect voor de adoptieouders. U vroeg tot drie miljoen Belgische frank. Omgerekend zowat vijfenzeventigduizend euro. (*Lange stilte.*) Waarom?

ZUSTER. Zo'n adoptieprocedure is duur, meneer. In die tijd moesten er nog zegels geplakt worden, stempels gezet. Er werden vervoerkosten /

BEERN. Een paar zegels en stempels kosten geen vijfenzeventigduizend euro. Alstublieft, zeg!

ZUSTER. Advocaten zijn niet goedkoop, meneer. Ziekenhuizen verzorgen u niet gratis.

VAN DIJK. (*Een gebaar. Beernaert. zwijgt.*) Wat gebeurde er met die peperdure documenten?

ZUSTER. (*Zucht.*) U begrijpt het niet... Bepaalde documenten konden bijvoorbeeld geantedateerd worden. Dan verliep de procedure sneller.

VAN DIJK. Oh... U vervalste ook documenten als ik het goed begrepen heb.

BEERN. Dat heet valsheid in geschrifte, zuster. Dat is een zwaar vergrijp! Wist u dat, zuster? Toen?

ZUSTER. Het is me bekend.

BEERN. Toen!

ZUSTER. Het was me bekend.

BEERN. Kunt u 's nachts nog rustig slapen, zuster? Komen uw slachtoffers niet in uw dromen spoken?

ZUSTER. Zo ging het niet. U moet niet denken dat ik het prettig vond.

BEERN. Handje contantje? Ik ken voor zover ik weet niemand die dat niet prettig vindt.

VAN DIJK. U vaarde er wel bij. Uw congregatie leefde, hoe zal ik het zeggen, vrij luxueus. Of heb ik het verkeerd voor, zuster?

ZUSTER. Ons tehuis kon niet bestaan van giften alleen.

VAN DIJK. Dan kwam het geld van welstellende adoptieouders u goed van pas.

ZUSTER. . . . .

VAN DIJK. Weet u zuster. Ik zit met een probleem. (*Korte stilte.*) Ik geloof u niet.

ZUSTER. Dat is dan uw zaak. Ik kan u desgewenst namen geven van de weinige ouders die ik me nog herinner. Als zij nog in leven zijn, zullen zij bevestigen wat ik zei.

VAN DIJK. Daar twijfel ik geen seconde aan. Ik geloof vast dat die mensen het zullen bevestigen, zonder het woord *afgetroggeld* over hun lippen te laten komen. Ik geloof zelfs niet dat het geld in zijn totaliteit naar de instelling ging. Weet u wat ik geloof? U sprak met uw overste een bepaalde som af - die u dan ook effectief aan haar overhandigde - maar aan de ouders /

ZUSTER. (*Boos.*) Ik schreef voor elke som een reçu. Er bestaan dubbels van. De ontvangen som werd in haar geheel geboekt. Alles verliep correct. We noteerden steeds nauwgezet inkomsten en uitgaven. Als het om een belangrijke gift ging werden ook de namen van de donoren vermeld. U mag dat allemaal controleren.

BEERN. Jaja, dat zal wel. Wat er onder de toonbank gebeurde...

ZUSTER. Er gebeurde niets onder de toonbank, jongeman! (*Ze komt even recht.*)

VAN DIJK. Blijf rustig zitten, zuster alsjeblieft. Mijn collega is te ijverig. Mijn excuses. (*Ze gaat zitten.*) Ik denk dat het goed is om een korte pauze in te lassen. Koffie?

ZUSTER. Bedankt!

VAN DIJK. (*Neemt Beernaert even apart.*) Ze verleent goed haar medewerking. Ze klinkt zelfs overtuigend.

BEERN. Dit is een ijskonijn, chef. Die geeft geen krimp.

VAN DIJK. Probeer een lijst in handen te krijgen met namen van mensen die extra zouden betaald hebben.

BEERN. Ik vrees dat ze zich niet veel meer zal herinneren. Archieven?

VAN DIJK. Ge weet nooit. Geef alles door aan Creytens. Hij kan er mee aan de slag. Koffie?

Beernaert knikt en Van Dijk verlaat de verhoorkamer. Beernaert gaat zitten. Hij blijft de zuster strak aankijken.

ZUSTER. (*Na een lange pauze.*) Onze kinderen gingen naar echtparen die het hart op de juiste plaats hadden, meneer. Verantwoordelijke mensen die in staat waren kinderen te geven waar ze recht op hadden. Zowel materieel als emotioneel. Elk koppel werd grondig doorgelicht voor het een kind kreeg toegewezen.

BEERN. Voor we het een kind verkóchten.

ZUSTER. U praat maar raak. Maar bewijzen dat mijn congregatie of ikzelf geld zou verduisterd hebben, vindt u niet. Dat garandeer ik u.

BEERN. Maak u geen zorgen, zuster. Wij blijven spitten tot we de onderste steen boven hebben.

Lange pauze.

ZUSTER. Deze meisjes hadden gezondigd en daar zal alleen de allerhoogste macht over oordelen. Het is niet aan mij om hen te veroordelen of te straffen.

BEERN. Toch wel, toch wel... U beperkte hun persoonlijke vrijheid. Ze werden 's nachts opgesloten.

ZUSTER. Voor hun eigen veiligheid. U was daar niet. U kan dat niet begrijpen.

BEERN. Vertel, zuster, vertel... Wij leren altijd graag bij.

Korte pauze.

ZUSTER. Deze meisjes waren ongeschikt om moeder te worden.

BEERN. Wat heeft dat te maken met opgesloten worden?

ZUSTER. Zij waren nog niet bekwaam - ook vanwege hun meestal jonge leeftijd en hun labiele geest - om hun verantwoordelijkheid te nemen.

BEERN. Labiele geest?

ZUSTER. Denkt u echt dat een jong meisje - een kind nog! - met enig gezond verstand, zou handelen zoals deze meisjes deden?

BEERN. Nu snap ik waarom u deze arme kinderen misleid hebt. U voelde alleen maar minachting voor hen.

ZUSTER. Ik wil niet dat u die toon tegen mij aanslaat.

Van Dijk komt binnen met koffie en een glas water voor de zuster. Zij zal haar glas niet aanraken.

BEERN. Chef, de zuster zei daarnet dat de meisjes ongeschikt waren om moeder te worden. Een straffe uitspraak als ge 't vraagt.

VAN DIJK. Is dat zo, zuster? Wie besliste daarover?

ZUSTER. De congregatie. In samenspraak met de ouders, een dokter, een psycholoog of andere specialisten.

VAN DIJK. Dan hadden we graag de namen en adressen van die specialisten gekregen.

ZUSTER. Voor zover ik me die herinner en voor zover ze nog in leven zijn, graag.

VAN DIJK. Voor u met de pc werkte hield u toch een fichier bij?

ZUSTER. Als ik wist waar die zou gebleven zijn.

BEERN. Dat zal ik u zeggen, zuster. In de kelder van het instituut. In de verbrandingsoven.

Pauze.

ZUSTER. Onze meisjes waren heel jong en hadden allen dezelfde misstap begaan. Weet u dat we soms aan dertienjarigen onderdak boden? Anderen spijbelden meer dan ze school liepen, of leerden verkeerde vrienden kennen. // Dan begrijpt u wel ///

BEERN. // Of werden verkracht. /// Dat iedereen geraadpleegd werd, uitgenomen de meisjes zelf.

ZUSTER. Ik probeer u duidelijk te maken dat de meesten onder hen niet in staat waren om zelfstandig beslissingen te treffen, laat staan om voor een baby te zorgen. Omdat ze zelf nog een kind waren. Bijgevolg was de beste oplossing, zowel voor hen als voor hun kind, dat de baby geadopteerd werd. (*Pauze.*) Terwijl de meisjes in ons instituut verbleven, zorgden we ook voor hun heropvoeding.

BEERN. Alsof het misdadigers waren.

ZUSTER. Neen! We beschouwen het als onze plicht hen naar het juiste pad te leiden dat de heer voor hen had voorzien!

BEERN. Door hen te doen werken! Moesten ze geen matten vlechten of zoiets?

ZUSTER. Neen! Door hen scholing te geven en een beroep aan te leren! Als we niets aan hun opvoeding deden bestond de mogelijkheid dat ze zouden hervallen.

BEERN. U praat alsof die meisjes misdadigers waren!

VAN DIJK. Wat was dat beroep, zuster?

ZUSTER. In onze school werden de meisjes in een christelijke geest opgevoed.

BEERN. Dat is geen beroep!

ZUSTER. We beschikten over een naaiatelier.

VAN DIJK. Snit en naad. Klassiek!

ZUSTER. Verder was er een verstel- en strijkatelier, een muziekschool, beperkt que instrumentarium weliswaar, maar we deden ons best.

BEERN. Wat wilt ge, chef, met zo'n beperkte inkomsten...

ZUSTER. (*Duidelijk ontstemd.*) Een van mijn medezusters beheerste zelfs de kunst van het kantklossen. Maar daar kwamen niet zo veel kandidates op af.

BEERN. Boeiend, boeiend... Ik zou warempel denken dat we hier te maken hebben met een liefdadigheidsinstelling.

ZUSTER. U spot maar. Dat was in zekere zin ook zo. (*Geagiteerd.*) Dat waren we ook!

BEERN. Een liefdadigheidsinstelling waar de meisjes voor het minste vergrijp streng werden gestraft!

ZUSTER. Het waren andere tijden, meneer!

VAN DIJK. Die andere tijden liggen anders niet zo ver achter ons, zuster. We schrijven nu

2012. Niet eens dertig jaar.

BEERN. En we belanden in de middeleeuwen!

VAN DIJK. Inspecteur, alsjeblijft...

ZUSTER. (*Onverstoorbaar.*) Intussen zijn we zoveel decennia later. Als je met de ogen van nu kijkt lijkt het misschien overdreven, ongepast of zelfs onrechtvaardig. U moet leren kijken met de ogen van toen.

VAN DIJK. Oh, toen was ik nog een jongetje. Er werd regelmatig een *opvoedkundige tik* uitgedeeld, hoor zuster. Maarre... beklagt u zich bepaalde dingen niet, als u met de ogen van nu kijkt?

ZUSTER. Ik heb gedaan wat van mij verwacht werd. Ik had de gelofte van gehoorzaamheid afgelegd.

BEERN. [En van armoede.]

VAN DIJK. Is het niet zo dat de zusters veel betere maaltijden voorgeschoteld kregen dan de meisjes?

ZUSTER. De maaltijden van de meisjes waren zeker niet karig, maar voedzaam. Zoals het hoorde. Er was genoeg voor iedereen en regelmatig kregen ze een stuk vers fruit, al naargelang het seizoen, of een dessertje.

BEERN. Aardbeien met slagroom? Wafeltjes met confituur? Zelfgemaakte vla?

ZUSTER. Ik vraag me af wat uw onzin te maken heeft met de persoon die u zoekt.

VAN DIJK. In een onderzoek als dit kan zelfs het kleinste detail belangrijk zijn, zuster. Om feiten te duiden!

ZUSTER. (*Resoluut.*) U had het over een onrustwekkende verdwijning, meneer. Ik heb eerder de indruk dat u het proces maakt van onze instelling. Word ik ergens van beschuldigd, meneer? Heb ik een misdaad gepleegd omdat ik toen gedaan heb wat van mij verwacht werd? (*Stilte.*) Nee dus. (*Recht.*) Dan denk ik dat ik uw vragen naar best vermogen heb beantwoord en (*Tot Beernaert.*) uw talloze beledigingen met het nodige geduld heb aangehoord. Ik veronderstel dat ik kan gaan.

Ze gaat naar de deur. Beernaert opent ze voor haar.

VAN DIJK. Zuster, misschien nog één ding. Aangezien u getuige bent in een onderzoek naar

een onrustwekkende verdwijning, mogelijks een verdacht overlijden van iemand die waarschijnlijk in uw instelling heeft verbleven, wou ik u vragen ter beschikking te blijven voor eventueel verder verhoor.

De zuster antwoordt niet. Ze gaat weg zonder de inspecteurs nog een blik waardig te keuren. Op de gang wacht de agent, die haar naar de uitgang zal begeleiden.

BEERN. Ik zei het toch, chef. Die geeft geen krimp.

VAN DIJK. Ge weet hoe ze zijn, Fernand. Deze weet meer dan ze wil loslaten.

BEERN. Doen we haar een dezer nog eens binnen?

VAN DIJK. Laat haar op haar lauweren rusten. Laat haar vooral denken dat onze neus verstopt is. Ik verzeker u dat ze nog zal zingen als een kanariepietje.

Donker.

* * * * *

Scène 6.

E l i n e

Eline, Peter, Marcel, Natalie, Lucas.

De avond van dezelfde dag.

Het gezelschap is klaar met eten.

ELINE. (Tot Peter.) Het was heerlijk. Echt bedankt!

PETER. Mij moet ge niet danken, Eline. Alle eer komt Natalie toe.

ELINE. Ha ja? Ik zou... Doet er niet toe. Lekker blijft lekker. Wat vond jij ervan, Marcel?

MARCEL. Ja, lekker. Ja.

NATALIE. (Kort.) Ik ruim af.

PETER. Ik doe mee.

Peter en Natalie ruimen af en zullen alles in de afwasmachine stoppen.

ELINE. (Steels.) Knap vrouwtje heeft je broer. Maar precies geen katje, weet je... Nog een slokje wijn?

NATALIE. Die zal zich ook niet doodwerken.

LUCAS. Dank u. Ik drink geen alcohol.

PETER. Ach, ze is er pas.

ELINE. Van een slokje wijn ga je niet dood, Lucas. Kom zeg...

PETER. Lucas is alleszins in z'n nopjes.

LUCAS. (Belet haar te schenken.) Eline, ik heb genoeg gezopen om een heel meer te vullen. Ik ben daar niet fier op.

NATALIE. Jaja, dat zal wel...

ELINE. Ach, kom, Lucas.

LUCAS. Alcoholisme is een ziekte, Eline. Ik ben genezen, maar het blijft een dagelijkse strijd. Ik ben ook niet te beschaamd om te zeggen dat ik nog regelmatig naar de vergaderingen van de AA ga. Dank u, ik hou het bij spuitwater.

Korte pauze. Eline kijkt sip, maar ze wordt snel weer haar eigenste zelf.

ELINE. Ik ben blij dat ik jullie eindelijk leer kennen. Twee broers dan nog! Het overtreft mijn stoutste verwachtingen. Echt waar. Van enig kind naar drie! 't Is bijna niet te geloven!

LUCAS. Dan heb ik nog een verrassing voor u.

ELINE. Oh?

LUCAS. Weet ge dat er nog een kind was?

ELINE. Was?

PETER. Een oudere broer of zus van Lucas en mij.

ELINE. Ouder dan jij, jonger dan ik?

PETER. Ja.

ELINE. Ongelooflijk...

PETER. Het kind is spijtig genoeg overleden toen het nog een kleuter was. We weten niet in welke omstandigheden. Marcel weet er meer over, maar ja... We zullen het er nog wel over hebben.

ELINE. Niet te doen, zeg...

NATALIE. Ik ga morgenvoormiddag naar het kerkhof en daarna ga ik iemand een bezoekje brengen die er hopelijk meer over weet.

PETER. Wie?

NATALIE. Gij zijt veel te nieuwsgierig. Wacht maar af.

PETER. Hoe zijt ge uw moeder op het spoor gekomen, Eline?

ELINE. Ik veronderstel dat iedereen graag weet waar zijn roots liggen. Daarom wou ik weten wie mijn geboortemoeder was. En na de dood van mijn ouders... Ik dacht: misschien zijn er nog andere kinderen... En kijk: drie stuks dan nog!

LUCAS. Zijt gij getrouwd, Eline? Allee, ik bedoel, of /

ELINE. Ach nee. Omstandigheden... Leg ik later misschien nog uit. Enniwee, ik dacht: Eline, 't is nu of nooit. 't Wordt hoog tijd dat je weet wie je echt bent. De geboorteakte heeft niet echt geholpen.

PETER. Waarom niet? Daar staat toch de naam van de geboortemoeder in?

ELINE. Er was een naam, maar dat bleek achteraf niet haar echte naam te zijn.

NATALIE. Wat stond er dan?

ELINE. Al sla je me dood, ik weet het niet meer. Enniwee, deze naam was een vals spoor.

Ik heb dan een privé-detective onder de arm genomen - die vent was een roman op zich, en een dure! Dat vertel ik eens als we véél tijd hebben! - enfin, die meneer kwam na veel spuurwerk bij het tehuis terecht waar mijn "grootouders" hun dochter gedumpt hadden. Hij ontdekte dat de echte naam van mijn moeder Gerda Wijnant was.

MARCEL. Gerda... Mijn vvvrouw Gerda...

ELINE. Wat gebeurt er? Wat krijgt...

LUCAS. Onze pa is er nog altijd van overtuigd dat zijn vrouw verdwenen is.

MARCEL. *(Bij Eline.)* Gerda. Gij zijt Gerda!

ELINE. Nee, Marcel. Mijn naam is Eline. E-li-ne. *(Tot Peter.)* Ik lijk op haar, dat zal 't zijn...

PETER. We hebben het u uitgelegd, pa. Weet ge 't niet meer?

MARCEL. Weet niet meer...

NATALIE. Hoe weet ge dat ge op haar lijkt, Eline?

ELINE. *(Na een korte aarzeling.)* De foto! De klasfoto die ik van mijn geboortemoeder gekregen heb.

NATALIE. Daar was ze nog een kind.

ELINE. Ja, maar eh... als kind leek ik erg op haar en Marcel lijkt me ook te herkennen.

Pauze.

NATALIE. Marcel? Heeft het gesmaakt? Dan hebt ge een sigaretje verdiend.

MARCEL. Gerda... *(Huult.)* Gedda...

ELINE. Sorry, ik wist echt niet... Ik had zoiets niet mogen zeggen. Arme man...

Natalie leidt Marcel naar buiten. Stilte.

PETER. Laat Natalie maar doen. *(Korte pauze.)* Onze pa heeft nooit willen geloven dat zijn vrouw overleden is. Er was nooit een lichaam. Een lijk, kom.

ELINE. Geen bewijs... Snap ik.

LUCAS. Enfin, na al die jaren... Ik weet het niet meer, zu.

ELINE. Om verder te gaan, mijn speurhond kwam ten slotte te weten dat Gerda getrouwd was, maar ze leek wel in rook opgegaan. Zelfs de gerechtelijke diensten konden

hem niet verder helpen. Ik neem aan dat jullie een gelijkaardig verhaal kennen.

LUCAS. Ge zijt dus bij ons terecht gekomen. // Waarom hebt ge dan nooit eerder /

ELINE. Omdat ik niet durfde. Flauw, hé. Plus nog een paar persoonlijke problemen in de familie. Mijn arme vader... Kanker, snap je. Heb hem jaren verzorgd. Ik ben verpleegster, zie je. *(Doet alsof ze een traan wegpinkt.)* En dan kwam covid op bezoek. Gooi alles op een hoop; 't is er gewoon niet meer van gekomen.

LUCAS. Maar nu wel?

ELINE. Maar nu wel. Ik vond dat er iets moest gebeuren voor het te laat was.

PETER. Daar hebt ge goed aan gedaan, Eline. We zijn allemaal /

NATALIE. *(Op.)* Zo. 't Is al over. Hij rookt zijn sigaretje.

LUCAS. Van waar kwam die naam Emilia dan?

ELINE. Oh, dat? Ik ben natuurlijk zelf ook naar het instituut getrokken waar meisjes zoals Gerda gedwongen werden hun baby af te staan. Een jongere zuster - ze was zowat van mijn leeftijd, hoor - legde me uit dat de meisjes verplicht waren een andere naam te gebruiken. Het was hen zelfs verboden hun eigen naam nog uit te spreken. En dat gebeurde niet in de middeleeuwen, maar in de jaren zestig, zeventig tot eind jaren tachtig!

LUCAS. Onvoorstelbaar!

NATALIE. 't Zou me niet verwonderen dat Rome niet op de hoogte was van dit soort praktijken!

PETER. Hun mantel der liefde, Natalie, is zeer wijd. Waarom gebeurde het zo, Eline?

ELINE. Dat wist die zuster niet. Waarschijnlijk om de verwarring nog groter te maken en te beletten dat de kinderen hun geboortemoeder op het spoor zouden komen.

LUCAS. Wat een soort mensen was dat eigenlijk, dat ze niet alleen te beslissen hadden over 't leven van jonge, weerloze meisjes, maar dat ze hen ook beletten de zaak later uit te spitten? Hetzelfde voor de kinderen die niet mogen weten welke hun roots zijn. Monsterlijk.

ELINE. Kan het je troosten, Lucas, dat de bisschop zijn excuses heeft aangeboden?

LUCAS. Nee. Pilatus waste zijn handen ook in onschuld.

ELINE. Ik weet zeker dat de ouders hun dochters plaatsten om hun familie in bescherming te nemen omwille van het schandaal en de schande. Want het overgrote deel

van de meisjes was van goeden huize, hoor: notarissen, bankiers, burgemeesters, noem maar op.

LUCAS. Dat maakt het net zo verschrikkelijk.

ELINE. Juist. Waarom zouden de ouders van Gerda er anders over gedacht hebben?

LUCAS. We zouden dat eens moeten uitzoeken. Er staan duizenden stambomen op 't internet.

PETER. Dat kunnen we later nog. Laten we ons eerst bezighouden met wat we al weten. Eline, wilt ge volledige zekerheid?

ELINE. Over?

PETER. Dat Gerda uw moeder is. Onze moeder. En Lucas en ik uw broers.

ELINE. Natuurlijk. Als dat nog nodig is tenminste.

PETER. Wat zoudt ge er van denken om een DNA-test af te laten nemen?

ELINE. (*Aarzelend.*) Waar is dat voor nodig?

PETER. Om volstrekte zekerheid te hebben.

LUCAS. // Ja! Dat vind ik ook!

NATALIE. // 'n Goed idee.

ELINE. Jullie geloven me niet...

LUCAS. Maar jawel! Wij geloven u wel! Nietwaar, Peter?

ELINE. Ik heb toch liever...

NATALIE. Het kan toch geen kwaad. // Zelfs Marcel doet mee.

PETER. // Vind ik ook.

ELINE. Misschien heb ik iets van een autist, je weet wel, want ik krijg de kriebels als er tests of proeven afgelegd moeten worden.

NATALIE. Dat meent ge toch niet, Eline?

ELINE. Jawel, ik... Als ik eraan denk dat ze met zo'n stokje... Excuseer... Ik moet even...

Eline loopt naar buiten. De drie zijn even sprakeloos. Korte stilte.

NATALIE. Hebt ge dat gezien?

PETER. Rare reactie...

LUCAS. Ach... dat heeft toch niets te /

NATALIE. Heeft ze er iets bij te verliezen, Lucas?

LUCAS. Luister, ik moet van dat gedoe ook niet weten. Ik geloof gewoon dat ze mijn zus is. Punt uit!

NATALIE. Volledig akkoord. Maar als ge een onweerlegbaar bewijs in handen hebt...

Korte pauze.

LUCAS. Bon... Als gij alle twee vindt...

PETER. Dat vinden wij alle twee, ja.

NATALIE. Klopt. Zeg, jongens...

LUCAS. // Ja?

PETER. // Wat?

NATALIE. Vindt gij ook niet dat Eline soms zo raar kan doen? Van 't ene uiterste in 't andere.

LUCAS. Ik vind eerder dat gij van in 't begin raar tegen haar hebt gedaan. Straks gaat ge nog zeggen dat het een bedriegster is, dat ze onze poen wil, of ons serres.

NATALIE. *(Ze gaat naar de deur.)* Nee nee nee, Lucas... Er zijn duidelijke familietrekjes, maar voor mijn part is er iets... St! Ze komt eraan.

ELINE. *(Op.)* Sorry, sorry, mensen! 't Is over denk ik. Ik heb dat soms in mijn hoofd. Ik denk dat er dan te veel bloed naar mijn hersenen stroomt.

LUCAS. A rush of blood to the head.

ELINE. Pardon?

LUCAS. De tweede van Coldplay. *(Maakt een gebaar van 'Laat maar'.)*

ELINE. Ha? Ha ja, ik snap het! Grappig. *(Korte stilte.)* Goed. Ik zal het dan maar doen. Ik heb toch niets te verliezen.

PETER. Da's goed. *(Een triomfantelijke blik van Lucas naar Eline.)*

ELINE. Wat ik vragen wou? Is er hier in de buurt - of in de streek - een B&B?

PETER. Een B&B?

ELINE. We hebben mekaar nog een pak te vertellen, maar het is al laat. Het is voor ieder van ons een emotionele dag geweest en misschien kunnen we beter morgen verder praten... Vandaar dat ik ergens logies zou willen zoeken om /

PETER. Geen sprake van. Gij blijft hier bij ons logeren. Er is plaats genoeg.

ELINE. Dat kan ik niet... dat mag ik echt niet...

LUCAS. Hou op, Eline. Ge zijt onze oudere zus. Ge hebt toch een logeerkamer, Peter? We

gaan u 't veld niet injagen, zeg.

PETER. Natuurlijk niet. Wat denkt gij ervan, Natalie?

NATALIE. Eline is uw zus. Ik heb hier niets over te denken.

ELINE. Jij gelooft me precies niet, Natalie.

NATALIE. Heb ik dat gezegd?

ELINE. Niet echt...

NATALIE. We hadden het over logies. Over die dingen heb ik niet te beslissen, vind ik. Dat is aan uw broers.

ELINE. Maar jij woont hier toch ook.

NATALIE. Meer wens ik er niet over te zeggen, Eline.

LUCAS. Luister, Eline kan hier blijven zolang ze wil, want we zullen de dagen die komen // nog een heel leven moeten inhalen. Oei, ik ben iets vergeten. ///

NATALIE. // (Stil.) De komende dagen...

ELINE. /// Ben jij misschien ook niet /

LUCAS. Nee nee nee, maar ik bedenk plots dat ik hier niet woon en dat ik daarom eigenlijk niks in de pap te brokkelen heb.

ELINE. Jij woont hier niet?

LUCAS. Ik woon zo'n halve kilometer verderop en ik kom alle dagen te voet naar hier. Wist ge dat Marcel nog meehelpt met het klaarmaken van de bestellingen? En hij doet dat goed.

PETER. Da's waar. Het kalmeert hem echt.

ELINE. Oh? Mag dat wel? Marcel is toch gepensioneerd?

PETER. Het was vroeger zijn zaak. Of eigenlijk eerst die van de ouders van ons moeder. Dan van Gerda en Marcel. Ten slotte hebben wij - Natalie en ik - de zaak overgenomen.

ELINE. Ach, zo... Dat betekent nog niet /

PETER. Natalie werd deelgenoot toen we wettelijk zijn gaan samenwonen. Dat vonden we de beste oplossing.

ELINE. Dat snap ik. Ik vroeg me alleen af of Marcel iets verdient met zijn werk hier.

PETER. Kijk, dit is een familiebedrijf. We zijn met z'n drieën plus Marcel. Verder hebben we een paar halftime werkkrachten in dienst.

ELINE. Dan hoop ik voor jou dat die ook niet in 't zwart werken.

NATALIE. Hoezo "Ook niet"?

PETER. Alles is wettelijk in orde, geloof me.

ELINE. Sorry, sorry! Het was een domme opmerking van me. Vergeet wat ik gezegd heb. Trouwens, waarom zou ik mijn neus in jullie zaken steken? // Ik vroeg het maar gewoon, hoor. Ik bedoelde er niets kwaad mee. Echt niet. ///

NATALIE. // [Dat vraag ik me ook af...] /// (*Met een bedoeling.*) Ik ga de logeerkamer klaarmaken. Komt ge, Peter?

PETER? Hè?

NATALIE. Mij helpen. Logeerkamer...

PETER. Ha? Ja, goed. Ik kom direct.

Natalie met Peter af woonhuis.

ELINE. Wat dom van me om zo... Het spijt me.

LUCAS. Och, dat snappen ze wel. Luister, Eline. Ge krijgt van mij een van de komende dagen een uitgebreid bezoek aan onze serres. Ik beloof u dat ge 't heel interessant zult vinden.

ELINE. Best leuk!

MARCEL. (*Stond er al een poosje.*) Gerda?

LUCAS. Het is Eline, pa. Probeer het te onthouden, ja? Ik heb net aan Eline verteld dat we fier zijn op u omdat ge zo flink uw best doet om ons te helpen. Kom, zet u bij ons en drink nog een glaasje.

Lucas schenkt een slokje wijn in voor Marcel. Die blijft Eline bekijken, zijn handen beven.

LUCAS. Ik wou voor een cent dat ik zijn gedachten kon lezen.

MARCEL. Gerda?... Waarom gij... Waarom Gedda?

LUCAS. Rustig, pa.

ELINE. Het geeft niet, Lucas. Ik begrijp het.

MARCEL. Gedda? Ge hebt mij ongekug... onklug...

ELINE. Ongelukkig gemaakt.

MARCEL. Ja. Kom terug. Astublieft, Gedda.

ELINE. Het is Eline. E-li-ne. Ik wou dat ik hem kon helpen...

LUCAS. Pa, gaat ge liever niet rustig in 't salonnetje zitten? Want ik moet naar huis en Eline zou ook willen gaan slapen.

ELINE. Ik ga Peter en Natalie een handje toesteken. *(Pauze.)* Moet je vroeg uit de veren, Lucas?

LUCAS. Ik begin om half zeven.

ELINE. Amai, zeg. Dat kan tellen!

LUCAS. Och, 't is een gewoonte. En ik doe het graag. Kom, pa.

Lucas gaat met Marcel naar de deur.

ELINE. [Die serres van jou interesseren me geen barst, jongen.]

Net als Lucas met Marcel wil weggaan, komt Peter binnen.

PETER. Gaat ge slapen, pa?

MARCEL. Zoekt in e oos...

PETER. Wat zegt ge, pa?

MARCEL. Zoekt in de doos! Of vestade mij ni... *(Af met Lucas.)*

ELINE. Ik denk dat ik maar naar boven ga, Peter. Het was een bewogen dag. Eerst mijn bagage halen.

PETER. Oh, ge hebt eh... Dan wacht ik wel even.

ELINE. Het heeft niks te betekenen, hoor. Ik houd altijd een koffertje bij de hand. In geval, zie je. *(Af naar buiten.)*

Donker.

* * * * *

Scène 7.

Arnold

Peter, Natalie, Eline, Lucas, Marcel.

's Morgens. Peter zit aan tafel en drinkt een koffietje. Natalie komt binnen.

PETER. Hey.

NATALIE. Hey. Wat zijn je aan 't doen?

PETER. Marcel heeft me gisteravond gezegd dat ik de doos nog eens moet doorzoeken.

NATALIE. En? Iets gevonden?

PETER. Deze zat zorgvuldig verborgen in het karton zelf van de bodem van de doos. Dat werd handig opengesneden en daarna dicht gekleefd.

Hij geeft haar een foto.

NATALIE. 't Is niet waar... Heeft Marcel daar voor gezorgd?

PETER. Wie anders? *(Natalie kijkt ook naar de achterkant van de foto en glimlacht.)*

NATALIE. Hij heeft u een heel kostbaar geschenk gegeven, Peter. Wie weet hoeveel jaar het geleden is dat hij die foto daar verstopt heeft?

PETER. En toch moet hij het zich nog herinnerd hebben.

NATALIE. Een jongetje van een jaar of drie, vier op een driewieler... Daar kan ik ook nog wat over /

PETER. Eindelijk heeft mijn broer een gezicht, Natalie. Dit is misschien de enige foto van mijn oudere halfbroer. *(Ontroerd.)* Die altijd even jong zal blijven...

NATALIE. Kom hier...

Ze neemt hem stevig vast en knuffelt hem.

PETER. Hij was mijn broer, Natalie. Mijn broer. Wij hebben op een bepaald moment samen geleefd. En ik weet er niks meer van. Niks. Hoe stom!

NATALIE. Hey... Daar kunt gij toch niks aan doen.

PETER. Hij heeft me aangeraakt, misschien in zijn armpjes gehouden.

NATALIE. Ik vind het zeer erg voor u. Maar misschien kan ik er wat aan veranderen.

PETER. Mijn grote broer...

NATALIE. Luistert ge wel, Peter. Kom, zeg! (*Korte stilte.*) Gelukkig hebt ge 'r nog één.

Met de ontroering kan er al een lachje af.

PETER. Ja, met dat ventje heeft onze pa de hoofdvogel afgeschoten! Kijk, achteraan staat een datum in potlood.

NATALIE. Dat weet ik. 3 april 1984. De datum van zijn verjaardag.

PETER. Hoe... hoe...

NATALIE. Ik weet nog meer. Zijn naam is Arnold.

PETER. Arnold?? Hoe weet gij dat?

NATALIE. Ik heb vanmorgen een wandelingetje gemaakt naar 't kerkhof. In 't perkje voor de kinderen had ik het graf van Arnold snel gevonden. Er was een grafje met de naam *Wijnant*. En de datum op het graf klopt precies met de datum op deze foto.

PETER. Ge zijt geweldig, Natalie.

NATALIE. Anderzijds...

PETER. Wat?

NATALIE. Is er nog dit. (*Ze legt een zwart boekje op tafel.*) Hun trouwboekje, goed wegge-moffeld in de kamer van Marcel.

PETER. Marcel is blijkbaar specialist in het wegstoppen van documenten.

NATALIE. Maar dan een slechte specialist. Alles wat hij wegstopt, wordt gevonden.

PETER. (*Kijkt het boekje in.*) Hier staat: *Arnold Tondeur*. Marcel heeft kleine Arnold voor de wet als zijn zoon erkend. Ik begin mijn vader elke dag meer te appreciëren.

NATALIE. En Gerda zal gewild hebben dat haar naam op het graf kwam. Ik heb nog veel meer ontdekt.

PETER. Dat Marcel een goed mens was - is!

NATALIE. Dat weten we al lang, Peter. Nee, ik heb opgezocht wie de vroegere huisdokter was van de familie.

PETER. Dokter Doornaert. Dat hadt ge evengoed aan mij kunnen vragen, Natalie.

NATALIE. Wel, dokter Doornaert leeft nog en hij verblijft in WZC De Wilgen. Hij is stokoud en heel fragiel, maar beschikt nog over een uitstekend geheugen. Hij her-

innert zich Arnold nog heel goed. Omdat hij hem zo'n levendige, pientere jongen vond.

PETER. Wat een pak details over mijn oudste broer!

NATALIE. Dokter Doornaert vertelde dat er bij Arnold neuroblastoom werd ontdekt, een zeer agressieve vorm van kinderkanker. Het kind werd gehospitaliseerd, ontving voor die tijd de beste zorgen, maar... Het mocht niet baten...

PETER. Daar heeft niemand natuurlijk schuld aan. Maar wat ik Gerda en Marcel wel kwalijk neem is dat ze Arnold hebben doodgezwegen. Op die manier is hij voor mij twee keer gestorven.

NATALIE. Weet ge wat ge eens moet doen? Dokter Doornaert een bezoekje brengen. Hij zal niet alleen dolblij zijn u te zien, maar ik ben er zeker van dat hij u nog meer kan vertellen. Wacht er niet te lang mee.

PETER. Uitstekend idee.

NATALIE. En nog iets. Als ge 't graf van Arnold gaat bezoeken, neem dat gerief mee. 't Is verwaarloosd tot en met. Dat verdient de arme jongen niet.

PETER. Ik moet het Lucas vertellen! Dan doen we 't samen. Een dezer. Beloofd! (*Korte stilte.*) Waarom herinner ik me alleen iets over dat tochtje naar het kerkhof? Waarom heeft niemand ons ooit wat over Arnold verteld?

NATALIE. Vergeet niet dat ge hier te maken hebt met de familie *Taboe*, Peter.

PETER. Onze pa heeft deze foto in de doos verborgen om het geheim later te onthullen.

NATALIE. Jaren later. Ge ziet dat hij het u toch wou zeggen. Op zijn manier.

PETER. Misschien mocht hij toen niets verklappen van haar.

NATALIE. Dat kan. Ik denk dat uw moeder de familietraditie verder heeft gezet door ook deze *schande* weg te moffelen.

PETER. Waarom heeft onze pa de ene foto afgeknipt en de andere...

NATALIE. Zijt ge zeker dat Marcel dat gedaan heeft? (*Ze bekijken mekaar.*) Wij weten nu toch hetzelfde, Peter?

PETER. . . . .

NATALIE. Hoe Gerda was.

PETER. (*Knikt.*) Ik denk het wel, ja...

NATALIE. Denk eens even mee en verbeter mij als 't nodig is. Gerda denkt dat ze alles over Arnold heeft laten verdwijnen.

PETER. Maar daar heeft onze pa gelukkig een stokje voor gestoken.

NATALIE. Hij hoopt dat we de foto van Arnold vinden, omdat die de halfbroer is van zijn zonen en hij hen wil geven waar ze recht op hebben.

PETER. Waarom heeft ons ma verdorie al die capriolen uitgehaald?

NATALIE. Van mijn grootmoeder bestond één enkele foto van toen ze een klein meisje was. Eén enkele! Zodra ze wist dat we die gevonden hadden - goed weggemoffeld ergens in een lade - hebben we die foto nooit meer gezien. En als we er naar vroegen, wist ze van toeten noch blazen.

PETER. Waarom zijn die mensen zo?

NATALIE. Zouden ze 't zelf weten?

PETER. En die zijn familie van mij op de koop toe! Wat ik me afvraag: wie is de vader van Arnold?

NATALIE. Niet Marcel. Ik denk niet dat we ver moeten zoeken.

PETER. Oh?

NATALIE. Wie was de vriend des huizes? Wie stond er, als ik al die straffe verhalen moet geloven aan het kraambed van Gerda?

PETER. De Mil!

NATALIE. Wie anders? Gij kon dat natuurlijk niet weten want ge waart er nog niet.

PETER. Op u moesten ze zelfs nog langer wachten. En toch weet ge er meer over dan ik.

NATALIE. Vrouwelijke intuïtie heeft zo zijn voordelen, ventje.

PETER. Ik geef het op.

Natalie lacht. Eline komt binnen. Ze is in peignoir.

ELINE. Goeie morgen! Geef je iets op, broertje? (*Neemt de foto uit Peters handen.*) Wie is dit knappe ventje? Oh, is dit het kind waar je me gisteren over gesproken hebt! De tweede bastaard van mijn - onze - teergeliefde moeder. Hij lijkt op haar, zeg!

PETER. Bastaard, Eline? Komaan, zeg. We leven niet meer in /

ELINE. Excuseer, sorry... Tja, Peter. Wat wil je? Ik ben er zelf één. Ik heb er lang mee gezeten, maar nu schaam ik mij niet meer. Zijn we niet allemaal in ons blootje op

de wereld gekomen?

NATALIE. Hoe weet gij dat dit kind op uw moeder lijkt?

ELINE. Mijn ouders hebben van haar een schoolfoto gekregen, samen met een brief. Ik zond jaren geleden een kopie naar Marcel. Hij lijkt op haar op die foto.

PETER. Die foto kennen wij niet. Marcel zal die ook ergens weggemoffeld hebben.

ELINE. Enniwee, verschillende vaders of niet, we hebben alle vier dezelfde moeder. We dragen alle vier een stukje van haar mee. Hoe dit jongetje was zullen we nooit te weten komen, maar vermits hij op haar lijkt, is dat misschien haar stukje.

PETER. Misschien... Tja...

ELINE. Ik vind hem echt een leuk ventje. Dag broertje! Jullie vader is alleszins niet de zijne, want dit kind heeft absoluut geen *marcellige* trekken. (*Lach.*) Is er al koffie?

NATALIE. (*Kijkt naar het uur.*) Als ge hem zelf in uw kopje giet. Ik moet nu open doen. (*Af winkel.*)

ELINE. Ik ben afgegaan op het heerlijke aroma van vers gebrande koffie. (*Schenkt zich een kopje in.*) Pittig, dat vrouwtje van jou, broertje.

PETER. Sorry, Eline, maar hier is het de gewoonte dat ieder zichzelf bedient. Zeker als de persoon in kwestie zich niet ver van de koffiezet bevindt.

ELINE. Daar moet ik je gelijk in geven. Hoewel...

PETER. Hoewel wat, Eline?

ELINE. Hoewel het deugd doet als iemand je een genoeg doet. Enfin, zo voel ik het toch aan. Ik kwam een heerlijk kopje koffie drinken en daarna ontbijten.

PETER. Doe gerust.

ELINE. (*Bij de deur.*) Het wordt een geweldige dag! Kijk, je vader zit ook al klaar om een nieuwe dag te beginnen! (*Wuift.*) Hey! Alles goed, Marcel! Is Lucas er nog niet?

PETER. Die is al meer dan twee uur aan 't werk.

ELINE. Hij had me beloofd om / Oeps! Ik heb me niet eens gefatsoeneerd! (*Ze gaat zitten en neemt een boterhammetje.*) Oei, het laatste sneetje.

PETER. Dan zal er geen brood meer zijn, zeker?

ELINE. Och, ik ben 's morgens toch maar een klein etertje... (*Smeert het brood.*)

PETER. De camionette laden en ik ga er vandoor. Misschien liggen er ergens beschuitjes. Loop misschien de kasten eens langs. (*Trekt zijn werkkledij en gaat naar buiten.*)

ELINE. Vriendelijk dat ze hier zijn, zeg...

LUCAS. (*Op.*) Hey! Eline. (*Gaat koffie halen.*) Zijt ge klaar?

ELINE. Nee. De douche is bezet.

LUCAS. Ha... Ik dacht, ik heb nu toch ontbijtpauze. We kunnen daarna... Is Peter al weg?

ELINE. . . . .

LUCAS. Is er iets, Eline?

ELINE. Nee. Ja. Ik wou douchen, maar Natalie stond erop dat zij...

LUCAS. Oh?

ELINE. En vermits zij hier... woont... kan ik wel wachten.

LUCAS. Geeft niet, dan doen we 't een andere keer.

ELINE. Weet jij of er brood is in huis?

LUCAS. Hier is altijd brood in huis, Eline. (*Haalt een vers brood uit de kast.*)

ELINE. Waarom heeft Natalie dan gezegd dat er geen meer was?

LUCAS. Dat zou me verwonderen.

ELINE. En daarna is ze naar boven gegaan.

LUCAS. Natalie moet nu niet naar boven. Trouwens, ze heeft net de winkel open gedaan.

ELINE. Waarom bekijk je me alsof ik nierstenen zou hebben, Lucas?

LUCAS. Ik? Euh...

ELINE. Misschien zal ze intussen klaar zijn en heb ik er niets van gemerkt. Zeg, kennen jullie mekaar al lang?

LUCAS. Gans mijn leven natuurlijk.

ELINE. Nee, ik bedoel, jij en Natalie.

LUCAS. Ook. Ze is hier altijd kind aan huis geweest. Toen ik klein was kwam ze spelen met onze Peter. Soms maakten we samen eens een wandelingetje.

ELINE. Hoe? Is Natalie even oud als Peter?

LUCAS. Ze is jonger.

ELINE. Dat dacht ik al. Maar iets ouder dan jij.

LUCAS. Een jaar of zeven.

ELINE. Zeven? Een heilig getal, Lucas. Brengt geluk! Heb je er nooit aan gedacht om...

LUCAS. Om wat?

ELINE. Lucas, komaan... Ik ben niet van gisteren! Ik bedoel... Ouder of niet. Natalie is een knappe vrouw.

LUCAS. Natalie was gewoon een goede vriendin. Altijd geweest. Meer niet.

ELINE. Doe nu niet flauw. Een vrouw als ik voelt zoiets intuïtief aan.

LUCAS. Het had niks te betekenen...

ELINE. Als ik het niet dacht! Is het daarom dat je plots begint te blozen?

LUCAS. Ik begin niet te blozen.

ELINE. Leugentjes verkopen is niet netjes, Lucas. Het is toch niet verkeerd dat ik mijn jongste broer beter wil leren kennen? Zonder kwaad in de zin te hebben. Ik zeg het er maar direct bij!

LUCAS. Och, het gebeurde in een al lang verleden tijd.

ELINE. Voltooid verleden tijd of...

LUCAS. Kijk, ik heb ooit gerookt en gesmoord ook. Ik pafte alles wat ik te pakken kon krijgen. Tot de peuken uit de goot. Wel, die periode ligt al jaren achter mij. Ik heb nu nog hooguit twee keer per jaar zin in een trekje. Hooguit! Het duurt niet eens een seconde en 't is voorbij.

ELINE. Maar de drang is er nog!

LUCAS. 't Is de moeite niet om er over te beginnen.

ELINE. Hoor ik teleurstelling in je stem?

LUCAS. Natalie en ik zijn allebei ouder en wijzer geworden. En Natalie woont samen met mijn broer en ze zijn binnenkort /

ELINE. Ik vind het minder leuk dat jij alleen moet achterblijven.

LUCAS. Zeg eens, wie denkt ge wel dat ik ben?

ELINE. Sorry, sorry Lucas, maar mijn probleem is dat ik lijd aan gezonde nieuwsgierigheid. Vertel.

LUCAS. Er valt niks te vertellen.

ELINE. Dus, jij en Natalie waren samen en dan komt grote broer...

LUCAS. Wij waren niet echt samen. En wilt ge 'r nu mee ophouden.

ELINE. Sorry sorry, het was niet mijn bedoeling je te beledigen of oude wonden... Maar, Lucas... Je klinkt wel hard.

LUCAS. Luister, die twee horen samen, ze zijn dol op mekaar en Natalie is (*Hij houdt zich net op tijd in.*) Laat maar.

ELINE. (*Vrolijk.*) Lucas, stoute jongen, jij houdt niet op mijn nieuwsgierigheid te prikkelen!

LUCAS. Laat maar, zeg ik.

ELINE. Ja, hey. Als je me niet vertrouwt...

LUCAS. . . . .

ELINE. Ik ben toch je zus. Waarom trek je nu een gezicht net alsof je een rotte peer hebt ingeslikt? Trouwens, ik kom het toch te weten.

Korte pauze.

LUCAS. (*Zucht.*) Als ge een geheim kunt bewaren.

ELINE. Lucas, wat het bewaren van geheimen betreft ben je bij mij aan het goede adres.

LUCAS. Niet zeveren, Eline.

ELINE. Ik ben nog nooit zo ernstig geweest.

Pauze.

LUCAS. Natalie is zwanger.

ELINE. Had ik het niet gedacht! Maar dat is goed nieuws, zeg. Al lang?

LUCAS. 'k Weet niet. Amper, zei Peter.

ELINE. Hoe leuk! Dan word jij oom. En ik word tante! Wat ben ik blij voor jullie! En voor mezelf ook natuurlijk. Nog een slokje koffie? (*Lucas gebaart van nee.*) Zeg, als je klaar bent, zouden we misschien de serres...

Het begint buiten te duisteren.

LUCAS. Dat kan, maar er zijn op dit ogenblik wel een aantal mensen aan 't werk. (*Gebaart naar haar kledij.*)

ELINE. Oeps! Door al dat gebabbel sta ik hier te paraderen in nachtuniform. Sorry, maar ik moet absoluut douchen. Op de duur voel je je vies. We spreken nog wel af,

Lucas. (*Wil af, maar bedenkt zich.*) En Lucas... Niet getreurd, op jouw potje zal ook wel een dekseltje passen. (*Loopt giechelend naar de deur.*)

LUCAS. Ik ga voort doen. We zien mekaar straks. (*Wil naar buiten.*)

Net als ze elk langs hun kant willen weggaan, kraakt een enorme bliksem, onmiddellijk gevolgd door een rollende donder. Het wordt donkerder.

LUCAS: Dat ziet er niet goed uit. (*Hij steekt het licht aan.*) Onze pa!

Hij loopt naar buiten. Eline kijkt hem na. We horen de eerste dikke druppels vallen. Een seconde later komt Lucas naar binnen met Marcel. Ook Peter loopt binnen. Die sluit de deur. Nog een seconde later barst de wolkbreuk open.

PETER. Amai, dat kan tellen.

ELINE. Dat zat er al een poos aan te komen. 't Is veel te zwoel.

PETER. // Nee, 't is veel te heet. Wat zijn we toch aan 't doen met ons aardbolletje? ///

LUCAS. // Kom, pa. Kom zitten. /// Gij rijdt toch ook met de auto?

PETER. Da's voor mijn werk.

LUCAS. En zo is er altijd een uitleg.

PETER. 't Is al goed, Lucas. (*Korte pauze.*) Ik zal wat later moeten vertrekken, vrees ik.

ELINE. Ik hoop dat jouw kinderen het nog goed zullen hebben, Peter.

PETER. Tja...

Lucas gaat naar binnen.

ELINE. Want wat heb ik gehoord, broer?

PETER. Ja?

ELINE. Dat het vrouwtje zwanger is? Dan word jij papa en Lucas oompie! Leuk! 'k Zou mezelf nog vergeten. Ik word tante!

MARCEL. (*Niemand die op hem let.*) [Gerda was ook zw... zwanger.]

PETER. Ik wou het u liever zelf... Wie heeft /

ELINE. Ach, dat is toch van geen belang. Lucas was een beetje vlugger, meer niet! De deugniet! (*Ze blijft met opzet aarzelen.*)

PETER. Is er iets?

ELINE. Nee nee. Buiten het feit dat ik nog niet tot in de badkamer ben geraakt, is alles in orde, hoor... *(Blijft aarzelen.)*

PETER. Ja?

ELINE. Peter, ik moet je iets vragen. Ik weet niet hoe ik moet beginnen. Want als 't zo niet is, dan... Ik bedoel, 't is nogal delicaat...

PETER. Eline, zoudt ge /

ELINE. Wel ja, ik heb een vriendin en die had op haar beurt een vriendin /

MARCEL. [Een vriend? Nee, mijn schuld.]

Bliksem en donder.

ELINE. Amai, zeg! Dat was vlakbij. Wel, die vriendin van mijn vriendin raakte zwanger. Iedereen dolenthousiast natuurlijk, tot bleek dat het eigenlijk de man van mijn vriendin was, die... Snap je?

PETER. Ik kan niet volgen, Eline.

ELINE. Het is maar een buikgevoel. Luister, het viel mij op, toen hij het vertelde...

PETER. *(Lastig.)* Ja.

ELINE. Het viel mij op dat Lucas... - hoe moet ik het zeggen - niet erg enthousiast leek. Alsof het... Tja...

PETER. Wat probeert ge eigenlijk te suggereren, Eline?

ELINE. Niets. Absoluut niets. Ik dacht alleen maar... Hij liep niet over van blijdschap, zeg maar. Snap je?

PETER. Ge verkoopt flauwe kul, Eline.

ELINE. Wel, dat hoop ik. Echt. Ik wou dat je gelijk had. Maar Peter, stel dat ik je niet zou verwittigd hebben? Zou je 't me dan achteraf niet kwalijk nemen? Terecht?

PETER. Eline, ik /

ELINE. Sorry, sorry, ik hoop dat ik het verkeerd voor heb! Maar zou jij dan niet zeggen: Waarom heb je me daar nooit iets over gezegd? 't Is toch waar? Misschien zie ik het verkeerd, maar...

PETER. Maar wat?

ELINE. Ik heb gezien hoe Lucas naar haar keek. Niet dat zijn ogen als het ware uit zijn

hoofd rolden! Integendeel! Het was eerder een omfloerste, zeer bezorgde blik.
Alsof hij /

PETER. Ik wil hier niet meer naar luisteren.

ELINE. Sorry, weet je waarom ik dit vraag?

PETER. . . .

ELINE. Naar 't schijnt zou Lucas en Natalie vroeger /

PETER. Ze waren nog kinderen. Hooguit achttien.

ELINE. Hij wel. Zij was toch een stuk ouder, Peter? Hebben ze dan niet samengewoond?
Misschien niet lang. Maar toch.

PETER. Heeft Lucas u die onzin verteld?

ELINE. Niet echt. Ik meende het gewoon uit zijn woorden op te maken.

PETER. Eline, nu moet ge eens goed naar mij luisteren. Dat mijn vrouw ooit wat met mijn
broer had is dikke zever. Het was pubergedoe van zijn kant. Hij dácht dat zij...

ELINE. Sorry, sorry. Ik heb het echt zo niet bedoeld. Vergeet dat ik dit heb gezegd? Oké?

PETER. . . . .

ELINE. Dank je. Dan kan ik eindelijk met een gerust hart gaan douchen!

*De wolkbreuk is over gegaan naar druilerige regen. Peter gaat naar buiten zonder nog een
woord te zeggen.*

ELINE. Ik moet er vaart achter zetten. (Af.)

MARCEL. [Gerda? Kom. Niet erg. Ik vergeef.]

Donker.

* * * * *

Scène Acht. Marcel en Eline.

Eline, Lucas, Marcel, Natalie.

Marcel zit op zijn bankje. Lucas en Eline komen pratend op. Eline is bijzonder vrolijk.

ELINE. Ik moet eerlijk zeggen, Lucas, dat ik over bloemen en planten zo goed als niets wist. Maar nu! Vooral je kleine anekdotetjes vond ik bij-zon-der boeiend. Waar haàl je het?

LUCAS. *(Gevleid.)* Och, zoiets leert ge met de jaren.

ELINE. Wat een pak ervaring heb jij opgedaan, zeg! Zà-àlig! Heb je al aan schoolbezoeken gedacht? Je zou het fantastisch doen, echt waar! Je leerlingen zouden nogal smullen! Hé, Marcel! Hoe is 't, jongen? Je jongste zoon is geweldig, hoor! Gefeliciteerd! Lucas toch! Ik vond het bui-ten-gewoon interessant. *(Ze geeft hem een zusterlijke zoen.)*

LUCAS. S... Sorry Eline, maar ik moet verder werken.

ELINE. Ik ben de laatste om je tegen te houden!

LUCAS. Er wachten nog een paar zware bestellingen op mij.

ELINE. Zorg maar dat je rug niet kraakt als je ze opneemt! *(Uitbundige lach.)*

LUCAS. *(Verveeld lachje.)* Ja... 'k Zal mijn best /

ELINE. *(Ze gaat bij Marcel zitten.)* Doe gerust, Lucas. Ik zorg wel voor Marcel. En nogmaals bedankt. Ik vond je uiteenzetting erg interessant.

LUCAS. Euh... Ja... Graag... Tot straks dan. *(Hij gaat naar de serres.)*

ELINE. [Van die zullen we geen last meer hebben.] Nu zitten we gezellig bij mekaar, hé Marcel. Weet je nog wie ik ben?

MARCEL. Hoe oud?

ELINE. Wie? Ik? *(Marcel knikt fel.)* Zevenenvijftig. Waarom?

MARCEL. Dochte! Dochte!

ELINE. Waar haal je het! Nee, ik ben Eline, de dochter van Gerda, jouw ex-vrouw. Geluk- kig ben ik jouw dochter niet.

MARCEL. Dochter niet?

ELINE. Dat hebben we je al tientallen keren gezegd, ben ik zeker. Maar ja, ik geloof niet dat het al tot je verschrompelde hersenen is doorgedrongen. (*Korte pauze.*) Zou je niet graag een dochter gehad hebben, Marcel?

MARCEL. Dochter. Ja!

ELINE. Een beetje afwisseling met die al dan niet vermeende zonen van jou. Leuk toch?

MARCEL. Fvissling...

ELINE. [Dit wordt leuk...] Stel je 's voor, 'n knappe dochter, zoals ik?

MARCEL. Knappe dochte va Gedda en Macel!

ELINE. Hou eens op met die flauwe kul en luister! Ik ben te gast bij je zoon Peter. Knappe zaak heb je hier, zeg. Je zonen zijn harde werkers, hoor! Over de andere bewoner van dit huis wil ik het niet hebben. Snap je toch, hé. (*Korte pauze.*) 't Is niet om je prettige dingen te vertellen dat ik bij jou kom zitten, moet je weten. Ik ga je namelijk een geheim verklappen. Stt... Ik hoop hier nog lang te blijven.

MARCEL. Blijve? Lange?

ELINE. Véél langer, jaja! Dat wist je niet, hé? Zij ook niet! Tot het te laat zal zijn.

MARCEL. Vesta niet.

ELINE. Doet er niet toe, want ik heb goed nieuws voor jou. Mijn moeder, Gerda... Het werd speuren, Marcel, maar ik ben haar ten slotte op het spoor gekomen. Toen ik haar de laatste keer heb gezien, stelde ze het goed. Ze leefde nog. Toen. Herinner je dat ze jaren geleden een afspraak had waar ze niets kwijt over wou? En dat ze daarna nooit meer naar jou is terug gekeerd? //

MARCEL. Weet niet. Verdriet. Weet niet...

ELINE. // Die afspraak was met mij. Haar enige dochter.

MARCEL. Dochte? Gedda?

ELINE. Ja, ik ben haar dochter, Marcel. Had je dat nog altijd niet beet? Gerda kon haar geluk niet op toen we mekaar ontmoetten. Ze was zo gelukkig dat ze haar Marieke - mij dus - had gevonden dat het me haast geen moeite kostte haar te overtuigen bij mij in te trekken en nooit meer naar hier terug te keren. Ik had natuurlijk een paar hulpmiddeltjes nodig. Ik ben verpleegster van beroep, moet je weten. Of beter - ik was verpleegster - een uitstekende verpleegster overigens. Maar dat beseften die schoften niet toen ze mij verboden mijn beroep nog langer

uit te oefenen. Weet je nog dat ik jou een kopie zond van de brief die Gerda voor Marieke geschreven had en dat ik je vroeg me wat meer te vertellen over mijn familie? (*Pauze. Bij Marcel broeit iets.*)

MARCEL. (*Opgewonden.*) Vader...

ELINE. Blijf een beetje kalm, Marcel! Want ik ben nog niet klaar. Jij hebt nooit op mijn brief willen reageren. Dat had je moeten doen.

MARCEL. Ik! Vader!

ELINE. Jaja. Dat weet ik. Van die twee onnozelaars.

MARCEL. Eline. Dochte.

ELINE. Ha, je weet eindelijk dat ik Eline heet?

MARCEL. Van Gedda.

ELINE. Nog een geluk dat je me dat zegt, want dat wist ik nog niet. Had jij toen op mijn brief gereageerd, dan had ik nu zoveel tijd en moeite niet verloren! Je bent een smeerlap, Marcel. Al die jaren voor niks!

MARCEL. Heb brief... doos. Weg! Mag niet! (*Hij neemt haar vast.*)

ELINE. Hou je poten van mijn lijf, viezerik! Het is door jouw schuld dat we hier onze tijd zitten te verprutsen. (*Pauze. Opnieuw poeslief.*) Marcel, wou je graag weten waar je lieve Gerda nu is?

MARCEL. Gedda?... Ja, ja!

ELINE. Gerda is bij mij thuis. En wil je nog wat weten? Binnenkort is ze er niet meer!

MARCEL. Gedda naa hie?

ELINE. Neenee, Gerda komt niet naa hie! Ze kan niet weg. Daar heb ik voor gezorgd.

MARCEL. Gedda kom. Moet komen!

ELINE. Marcel, Gerda is van mij. Van mij alleen! En wil je nog wat weten? Het hele kot is hermetisch op slot. (*Marcel wordt onrustig.*) Maak je geen zorgen. Ze heeft beneden alles wat ze nodig heeft. Enfin, toch bijna alles. Er is zelfs een toilet. (*Ze snuift van genoeg.*) Aah, wat ben ik toch een slim meisje. Ik hoop dat ik vlug naar haar terug kan. Maar eerst moet ik mijn werk hier afmaken. Ik wil... Weet je wat ik tenslotte wil, Marcel? (*Korte pauze.*) Ik zie het aan je twinkelen rattenogjes. Juist! De serres en de zaak. Want dat komt mij allemaal toe! Deze

zaak is niet van Peter, maar van de ouders van Gerda. Van mijn grootouders. En ik ben Gerda's eerstgeborene. Versta je dat, Marcel? Versta je dat!

Marcel aarzelt, panikeert. Plots slaakt hij een rauwe kreet en slaat hij Eline op een eerder onhandige manier. Ze weert hem af, houdt zijn polsen vast, maar Marcel is erg sterk. Daarom roept ze om hulp. Natalie komt opgelopen.

NATALIE. Marcel! Wat doet ge nu! *(Ze probeert hem tegen te houden. Het lukt amper.)*

ELINE. // We zitten hier wat gezellig te babbelen en plots /// begint Marcel mij te slaan!

NATALIE. // Eline, wat is er gebeurd? /// Marcel! Stop ermee!

ELINE. Mens, dat doet pijn!

Marcel staat op, loopt weg, komt terug, gaat zitten, staat recht en gaat ergens zenuwachtig in een hoekje staan. Hij houdt Eline kwaad in 't oog.

ELINE. Wat een agressieve man, Natalie! En sterk dat die is!

NATALIE. Wat hebt ge gedaan dat hij zo... /

ELINE. Maar nee! Ik heb niets gedaan! Niets!

NATALIE. Of gezegd?

ELINE. Heb ik het weer gedaan, ja? Jij hebt iets tegen mij, het kan niet anders!

NATALIE. Rustig. Vertel me liever wat er gebeurd is.

ELINE. *(Snikkend.)* Jij hebt iets tegen mij-ij! We waren leuk aan 't vertellen. Gewoon. Gerda kwam natuurlijk ter sprake, hoe kan het ook anders. Ik zag hoe triest Marcel werd, ik probeerde hem te troosten en toen... en toen... *(Ze huilt.)*

LUCAS. *(Op.)* Wat is er gebeurd? *(Tot Natalie.)* Wat hebt ge gedaan?

NATALIE. Maar ik heb niets gedaan, verdorie! Ik ben er pas!

ELINE. Laat dat, Lucas. Natalie treft geen schuld. Marcel en ik hadden het over Gerda - enfin, ik toch - en plots werd Marcel vreselijk agressief.

LUCAS. Wel, pa? Wat zijn dat voor manieren?

ELINE. De arme man kan er niks aan doen. Het is typisch voor bepaalde dementerenden dat ze zonder aanwijsbare redenen vreselijk agressief uit de hoek kunnen komen. Probeer daar het nodige begrip voor op te brengen, alsjeblijft. 't Is misschien beter als je met hem naar binnen gaat...

NATALIE. Ge hebt gelijk, Eline. Kom, Marcel. Rustig nu. *(Al babbelend af met Marcel.)*

LUCAS. Sorry voor mijn v /

ELINE. Het is al vergeten, Lucas. Het geeft niet. Echt. Euh, Lucas... Ik zou toch maar oppassen met Marcel. 't Is een goede raad die ik u geef. Die heeft nogal macht voor zijn leeftijd, man! Denk eens aan Natalie. Vooral nu ze zwanger is. Je weet nooit hoe Marcel zou reageren.

LUCAS. Ik moet het er met Peter eens over hebben.

Donker.

* * * * *

Scène Negen.   Natalie en Peter

Natalie, Peter, Lucas, Eline, Marcel.

Natalie en Peter komen op langs de straat. Ze ziet de niet afgeruimde ontbijttafel.

NATALIE. Kunnen die mensen nooit ontbijten zonder een hoop rommel achter te laten?

PETER. Rustig. Ik ruim wel op. *(Ze zullen samen alles opruimen.)*

NATALIE. Wat blijft die hier eigenlijk zoeken? 't Is precies of z' is op vakantie. Da's nu al bijna een week.

PETER. Ach, ze heeft zoveel jaren verloren. Dan komt het niet op een dag aan.

NATALIE. Ze is toch niet van plan om nóg langer te blijven? Na wat er met Marcel is gebeurd? Ze gaat hier toch niet permanent bivakkeren, hoop ik?

PETER. Vertel geen onzin, Natalie.

NATALIE. Wat weten we eigenlijk van dat mens?

PETER. Ze zegt dat ze verpleegster is.

NATALIE. Nee, we weten dat ze *zegt* dat ze verpleegster is. Daar heb ik het niet eens over. Waarom heeft ze niet naar de naam van Arnold gevraagd toen ze zijn foto zag?

PETER. . . . .

NATALIE. Omdat Arnold haar geen barst interesseert! Daarom! Die komt hier niet alleen met ons voeten spelen, Peter! Die is meer van plan.

PETER. *(Aarzelend.)* Dat gelooft ge toch zelf niet?

NATALIE. Nee? Na wat met Marcel is gebeurd! Doet dat geen belletje rinkelen, Peter? Marcel is nooit gewelddadig.

PETER. Ja... maar Marcel is de laatste tijd onberekenbaar geworden. Hij kan misschien te ver... Maar ik geef toe dat Eline aanleiding kan gegeven hebben. 't Kot leegroven, dat zie ik haar nog niet doen. In haar wagentje past met moeite een vogelkooi.

NATALIE. Ook daar heb ik het niet over. Gij gelooft alles wat ze u wijsmaakt, net als Lucas.

PETER. Ze is onze zus.

NATALIE. En omdat ze uw zus is, slaat uw verstand op hol en weigert ge in te zien dat ze ons tegen elkaar uitspeelt.

PETER. Ze kan soms raar reageren, dat geef ik toe, maar of dat nu...

NATALIE. Raar? Ge ziet toch ook hoe ze mij behandelt en hoe ze Lucas manipuleert?

PETER. Ja, die ziet maar uit één oog sinds zij hier is!

NATALIE. Met u is 't niet veel beter gesteld, Peter. En ik heb het daar jandorie moeilijk mee! Ik vertrouw die vrouw niet. Al was ze nog honderd keer uw zus. Met mij klikte 't al niet toen ze haar eerste stap in dit huis zette. Ik wist van bij het begin dat er iets scheelde met dat mens. Maar ik kon de vinger niet op de wonde leggen.

PETER. Goed, ze kan soms wat roddelen of lastig zijn...

NATALIE. Nee, ze is een lastpak. Punt!

PETER. Wat wilt ge daar aan doen? Haar wegtoveren met een vingerknip.

NATALIE. Ge kunt het altijd proberen. Zo! (*Knipt met de vingers.*) Hopla! Ze is weg!

PETER. Ja, lach er nog wat mee.

NATALIE. Ik lach niet. Maar ik ben niet zo naïef te denken dat vriendelijk zijn en eens mooi lachen helpt bij dat soort mensen. Mensen zoals zij... (*Ze maakt het gebaar van: eerst een vinger, dan een hand, dan een arm.*) Zo doen die dat! Wat ge ook probeert, het houdt nooit op! Peter, ik ken u. Gij zijt veel te goed voor deze wereld. Eline profiteert daarvan.

PETER. Da's weer uw vrouwelijke intuïtie of wat?

NATALIE. Die heeft me nog nooit bedrogen. Zij zal dat wel.

PETER. Als de gelegenheid zich voordoet, zal ik het er eens met haar over hebben.

NATALIE. Boer, let op uw ganzen. Vooral met mooipraters en leugenaars.

PETER. Owowow... Nu overdrijft ge toch een beetje.

NATALIE. Ik hoop dat ge me nooit gelijk zult moeten geven. Peter, ik vertrouw u. Dat weet ge. Ge hebt me nog nooit teleurgesteld.

PETER. Dat zal ik deze keer ook niet.

NATALIE. Gij zijt niet verantwoordelijk voor de stoten die zij uithaalt. Maar ik moet voortdurend op eieren lopen en dat ben ik beu. Dit is ons huis, onze zaak.

PETER. Goed... Ik zal mijn best doen, maar van Lucas moet ik niet veel verwachten.

NATALIE. Van mij des te meer.

PETER. 't Is precies of die heeft in Eline een soort surrogaatmoeder gevonden.

Lucas komt van buiten. Hij loopt keurig gekleed.

NATALIE. Och, zie nu. Dat gebeurt ook niet alle dagen, Lucas. Zo chique.

PETER. Moest gij niet werken?

LUCAS. Ik heb een voormiddag vrij genomen.

NATALIE. Vanwaar komt ge?

LUCAS. Van bij de politie.

PETER. De po... Wat zijt ge daar gaan doen?

LUCAS. Hen spreken.

PETER. Over?

LUCAS. Dat zijn uw zaken niet.

PETER. Ha nee? Gij zijt hier tewerkgesteld. Ik ben strikt gesproken uw baas. Gij neemt een halve dag zonder mij te verwittigen. En dat zouden mijn zaken niet zijn! Waar zijt ge eigenlijk mee bezig, Lucas?

LUCAS. Met al wat hier met mijn zus Eline gebeurt. Al uw verdenkingen, uw verdacht-makerij. Ik ben naar de politie gestapt omdat ik klacht wou indienen. Niet tegen mijn zus, die hier volgens u de boel zit te verzieken. Niet tegen haar.

PETER. Gij vindt het misschien normaal wat er met Marcel is gebeurd?

LUCAS. Zeker niet. Maar misschien ligt de schuld niet bij haar.

PETER. Als onze pa niet dement was, geef ik u direct gelijk. Nu niet. (*Korte stilte.*) Wel?

LUCAS. Wat?

PETER. Die klacht?

LUCAS. Ze vonden het geen urgente reden.

PETER. Ge hebt dus een klacht willen indienen tegen ons? Tegen mij, uw broer?

LUCAS. Ja. Nee.

PETER. Maar ge hebt het wel geprobeerd?

LUCAS. Pf...

PETER. Ge hebt u alleen maar belachelijk staan maken.

NATALIE. Lucas, scheelt er iets aan uw ogen of zo?

LUCAS. Heeft Eline een misdaad gepleegd of zo?

NATALIE. Het ligt zwaar scheef met Marcel en daar ben ik absoluut niet gerust in. Die vrouw is... (*Lucas wil weg.*) Lucas?

PETER. Waar gaat ge naartoe?

LUCAS. De sfeer is hier bedorven!

NATALIE. Hoe zou dat toch komen?

Lucas wil naar de woonruimte, maar daar staat Eline.

ELINE. Omdat jij mij nooit hebt geaccepteerd. Ik ben met de beste bedoelingen naar hier gekomen omdat ik mijn broers wou leren kennen. *(Tot Natalie.)* Meisje, jij hebt geen flauw idee wat het betekent om na al die jaren tot de constatactie te komen dat je twee broers hebt en dat je hen eindelijk gaat ontmoeten, hen leren kennen. Jij, jij was van in 't begin gewoon anti.

NATALIE. Oh?

ELINE. Want je bent jaloers.

NATALIE. Waarom zou ik jaloers moeten zijn?

ELINE. Omdat je bang bent dat mijn broers aan mij de voorkeur geven. *(Natalie moet glimlachen.)* Daarom probeer je mij in een verkeerd daglicht te stellen en tegen te wringen. Als er sindsdien wat verkeerd is gelopen, dan is dat jouw schuld. Alleen die van jou. Niet die van mij!

NATALIE. Wel, dat geef ik graag toe, Eline. Want uw schuld kàn het niet zijn. Mensen zoals gij, die het laken aldoor naar hun kant willen halen, treft immers nooit schuld! Zelfs als gij twee stenen doet vechten, dan is 't nog niet uw schuld!

PETER. Vertel ons eens precies wat ge van ons verlangt, Eline. Wellicht begrijpen we mekaar dan beter.

ELINE. Dat heb ik al gezegd. Mijn broers leren kennen.

PETER. En is dat alles?

ELINE. Moet er nog iets meer zijn? Er scheelt toch niets met jou, Peter? Of heeft ze jou ook al handig gemani /

NATALIE. Maak u geen zorgen. Met Peter is alles in orde. Maar misschien hebt gij met ons speciale plannen.

ELINE. Ohlala! Complottheorieën! Welke boosaardige trol is hier aan 't werk?

LUCAS. Er is geen enkele reden om Eline te verdenken van om 't even wat. Ze is onze zus, verdomme! Ik heb er genoeg van!

PETER. Als onze zus gast is in dit huis moeten we het zeker over Gerda Wijnant hebben: onze moeder en uw geboortemoeder, Eline. Gij hebt haar - hoeveel? - vijftien jaar geleden? - ontmoet. (*Korte pauze.*)

ELINE. Dat is gelogen!

PETER. Ge hebt haar toch goed leren kennen in de periode dat ze verdwenen is?

ELINE. Zeg toch meteen dat ik haar van kant heb gemaakt!

PETER. Oh? Weet gij daar meer over?

ELINE. . . . .

PETER. Maak u geen zorgen. Er is niemand van kant gemaakt. Gerda leeft nog.

ELINE. Verdwenen... Gestorven... Leeft nog... Jij lijdt aan dezelfde ziekte!

PETER. Ik heb het woord *gestorven* niet uitgesproken. (*Ferm.*) Ik ga het kort houden, Eline. Wat mijn broer in u zag, zal te wijten zijn aan zijn enthousiasme en daarna aan zijn verblinding. Daarom heeft hij zich vandaag als een idioot gedragen. Ik vergeef het hem graag. Maar uw houding vond ik al vanaf het eerste moment... raar. Ik had u hier nooit een voet over de drempel mogen laten zetten.
(*Lucas wou reageren, maar Peter hield hem telkens tegen met een gebaar.*)

NATALIE. Eline, Gerda is zowat twintig jaar geleden /

ELINE. (*Sist.*) Hou je bek, jij!

PETER. Owowow! Wat minder grof tegen mijn vrouw, alstublieft! (*Korte stilte.*) Gerda is niet zomaar verdwenen. Ze heeft haar geboortedochter ontmoet.

ELINE. Leugens! Gerda is gestorven. In nooit opgehelderde omstandigheden!

PETER. Gerda is niet gestorven.

ELINE. Oh jawel. Mensen gaan dood. Zomaar. Poef!

PETER. Er zit een diepere reden achter uw bezoek. Ik kan vermoeden wat ik wil, maar ik kan niks bewijzen. Maar ik kom het te weten, dat zweer ik!

ELINE. Hoe kan je mij beschuldigen van iets dat je zelf niet eens weet?

PETER. Ik heb niemand van om 't even wat beschuldigd.

ELINE. Je hebt geen bewijzen, zeg je. Ik zal je zeggen waarom niet. Omdat er geen zijn! Zoek maar tot je een gram weegt.

LUCAS. (*Kijkt toevallig naar buiten.*) Peter? Waar is onze pa?

PETER. Op zijn gewone plekje, zeker?

LUCAS. Daar zit hij niet.

PETER. Ga hem dan zoeken hè Lucas! (*Lucas af woonkamers.*)

ELINE. Je zou die mens beter wat meer in 't oog houden. Niet alleen rookt hij zich te pletter, hij valt ook mensen aan! Je moet niet direct over hogere intellectuele capaciteiten beschikken om te beseffen hoe gevaarlijk die is! 't Zal hem later nog zuur opbreken. Ik zeg het maar, hoor.

PETER. Voor onze pa bestaat er geen later meer. Alleen het constante nu.

ELINE. Dat getuigt van bijzonder weinig inzicht.

MARCEL. (*Op met Lucas.*) Gedda! Dokte! Dokte!

Marcel herhaalt aldoor hetzelfde terwijl hij voortdurend naar Eline wijst. Niemand begrijpt hem. Tot hij duidelijk maakt dat hij wil schrijven. Natalie geeft hem pen en papier. Marcel gaat aan tafel zitten.

ELINE. Die sukkel heeft een dokter nodig. Of horen jullie niet goed?

PETER. Ik geloof dat we zo stilaan tot het besef gekomen zijn wat gij van plan zijt.

ELINE. Heb je dat alleen gevonden, broertje? Of heeft zij uw handje moeten vasthouden?

NATALIE. Waarom zijt gij zo'n bitch?

ELINE. (*Stilte. Eline weet niet wat ze hoort.*) Wa... Wat durf jij daar...

NATALIE. Ge hebt me gehoord. Wij hebben u met plezier in ons midden ontvangen omdat ge familie zijt. Nu kan Marcel ook al niets goed meer doen.

ELINE. Hij heeft me geslagen of ben je dat vergeten!

NATALIE. Maar in werkelijkheid, denk ik, moet gij iets tegen vrouwen hebben. Zelfs de verpleegster die Marcel dagelijks komt verzorgen doet alles verkeerd. Tot we u vroegen het eens in haar plaats te doen, toen kreeg ge plots hevige migraine. Want vrouwen doen alles verkeerd in uw ogen! Maar laten we bij Gerda beginnen!

ELINE. Hou hem dicht, mens!

NATALIE. Die u volgens u bij de geboorte in de steek heeft gelaten. Nooit over nagedacht dat ze er misschien toe gedwongen werd? Dus ja, waarom zijt gij zo'n bitch?

ELINE. Zwijg! Jij bent... jij bent...

NATALIE. Wat ben ik? Zeg het maar!

ELINE. Jij gaat je excuseren! Nu!

NATALIE. Gij gaat naar de hel lopen! Nu!

PETER. // Dames, alstublieft, zeg!

LUCAS. // Natalie, komaan, zeg! Maak het ni /

Eline geeft Natalie een fikse klap in het gelaat. Denderende stilte!

LUCAS. Genoeg! (*Gaat voor Natalie staan.*)

ELINE. Ge staat aan de verkeerde kant, Lucas.

LUCAS. Van Natalie blijft ge af!

ELINE. (*Tot Peter.*) Wat heb ik je gezegd, Peter? Die is rotjaloers!

PETER. Eline, de maat is vol.

ELINE. Hoe durft die zeggen wat ze gezegd heeft? Hoe durft ze!

PETER. We hebben geen bewijs meer nodig voor uw... uw totaal gebrek aan respect.

ELINE. Respect? Dat is iets dat die daar totaal onbekend is!

PETER. Ge kunt gaan, Eline.

Korte stilte.

ELINE. Het is goed. Ik begrijp het. Ik ga naar mijn kamer.

PETER. Doe dat. Dan kunt ge meteen uw koffer pakken.

ELINE. (*Verbaasd.*) Pardon?

PETER. Ge hebt me gehoord.

ELINE. Je vergeet je vader. Wie is hier dan de oudste?

PETER. Mijn vader heeft met u geen uitstaans. Dit is mijn huis. Maar dat wist ge blijkbaar nog niet, hoor ik.

ELINE. Dit ga je mij niet aandoen, Peter...

PETER. Ga uw boeltje pakken, Eline.

ELINE. Lucas?

LUCAS. . . .

ELINE. Waar moet ik naartoe?

PETER. Dat kan geen groot probleem zijn. Ge zijt van ergens gekomen.

ELINE. Ik ben jullie zus!

PETER. Haast u.

ELINE. Geloof me, ik ben met jullie nog niet klaar!

Stilte. Eline gaat met opgeheven hoofd naar haar kamer.

PETER. Ik heb lang getwijfeld, omdat ze onze zus is. Er waren tekens, maar ik wou ze niet zien. Zelfs het conflict met Marcel had me niet helemaal overtuigd.

NATALIE. Peter? Ge hebt altijd beweerd dat uw moeder... Hoe weet gij dan dat ze nog leeft?

PETER. Dat weet ik niet. Ik heb zomaar wat... uitgevonden. Eline geloofde het. Naarmate ze verder vertelde, begon ik meer en meer te geloven dat gij gelijk hebt.

Hun amoureuze toenadering wordt onderbroken door

LUCAS. Jongens, kom eens kijken wat onze pa getekend heeft?

Iedereen rond Marcel.

NATALIE. Dit zijn Gerda en Eline, geen twijfel aan!

LUCAS. Ik wist niet dat gij zo goed kon tekenen, pa!

MARCEL. *(Met een brede lach.)* Ziet! Ziet! *(Tekent verder.)*

NATALIE. Een pijl van Eline naar Gerda. *(Marcel tekent nog wat.)* Een kruis over Gerda.

PETER. Eline is iets van plan.

LUCAS. Pa? Weet gij er meer van.

MARCEL. Gedda. Doet kwaad.

LUCAS. Het spijt me, jongens. Ik heb me als een idioot gedragen.

NATALIE. Ik ben de laatste om u tegen te spreken, Lucas.

LUCAS. Ik hoop dat ge me kunt /

PETER. Ik denk dat het hoog tijd wordt dat we 'r de politie bijhalen. *(Neemt zijn telefoon.)*

Donker.

* * * * *

Scène Tien. E l i n e D e C o s t e r

Hoofdinspecteur Van Dijk, inspecteur Beernaert, Natalie, Marcel, Peter, Eline, Lucas, agent.

Lucas, Natalie en Marcel zitten aan tafel ongeduldig te wachten.

Lucas meent iets te horen en gaat naar de deur. Natalie staat recht. Marcel weet niet wat er gebeurt, maar staat ook recht.

Peter komt binnen, samen met de inspecteurs Van Dijk en Beernaert. Zij tonen hun legitimatie. De agent blijft aan de deur wachten.

De inspecteurs lopen natuurlijk anders gekleed en zijn 10 jaar ouder.

VAN DIJK. Hoofdinspecteur Van Dijk. Inspecteur Beernaert. Afdeling Cold Case. Wij zoeken mevrouw Eline De Coster.

NATALIE. // *(Recht.)* Ik ga haar halen. *(Af.)*

MARCEL. // Polis...? Zendamme...?

PETER. Natalie, zoudt ge eerst onze pa... Alstublieft?

Natalie leidt Marcel met zachte hand weg. Bij de deur:

ELINE. *(Op met koffertje.)* Ik heb u door het raam zien aankomen, hoofdinspecteur. Ik wou net vertrekken. *(Natalie af met Marcel.)*

VAN DIJK. U bent mevrouw De Coster? Eline De Coster?

ELINE. Inderdaad.

Ze tonen hun legitimatie.

VAN DIJK. Hoofdinspecteur Van Dijk, mijn collega Beernaert. Als u ons wil vergezellen naar het bureau, mevrouw. Wij zouden u graag een paar vragen stellen.

ELINE. Ik herken u van jaren geleden, hoofdinspecteur. Ik kan u niet meer vertellen dan wat ik toen wist.

VAN DIJK. We zouden graag een paar feiten duiden. Daarom vragen wij uw medewerking door ons te vergezellen, mevrouw.

ELINE. Wordt mij iets ten laste gelegd?

VAN DIJK. We wilden u een paar vragen stellen in verband met een oudere dame die we in uw woning hebben aangetroffen.

ELINE. Als mij niets ten laste wordt gelegd, dan kan ik uw vragen evengoed hier beantwoorden.

VAN DIJK. Een groepje wandelaars meende vanuit de kelderruimte van een woning waar u eigenaar van bent hulpgeroep te horen.

ELINE. Dat moet een misverstand zijn. Ik zou niet weten waarom die personen /

VAN DIJK. Nadat ze er in slaagden het huis binnen te dringen /

ELINE. Dit is huisvredebreuk, hoofdinspecteur! Ik dien klacht in!

VAN DIJK. In de kelderruimte vonden ze een oudere dame die gebonden lag aan een ketting.

Lange stilte.

BEERN. Wat kunt u ons hierover meer vertellen, mevrouw?

Stilte.

ELINE. Hoe is het met haar?

BEERN. U kent deze dame?

ELINE. Hoe het met haar is, vroeg ik u.

VAN DIJK. Wie is deze dame voor u?

ELINE. Mijn moeder.

LUCAS. Excuseer, bedoelt u dat die dame Mevrouw De Coster is?

BEERN. Nee, meneer. Het betreft mevrouw Gerda Wijnant. We zijn zowat twintig jaar naar haar op zoek.

LUCAS. Ons... Dat is toch niet mogelijk...

BEERN. *(Tot Lucas.)* U bent?

PETER. Dit is mijn broer Lucas. Gerda Wijnant is onze moeder. Ik ben al op de hoogte, Lucas.

BEERN. De dame in kwestie is in goede handen, meneer Tondeur. Ze werd opgenomen, want het scheelde maar een haartje.

ELINE. Ik wil haar zien. Nu!

Ze wil naar buiten, maar de agent komt in de deuropening staan.

VAN DIJK. U gaat ons vergezellen naar het bureau, mevrouw. Is het niet goedschiks, dan zijn we verplicht handboeien te gebruiken. Dat wilt u toch niet? Ik moet u ervan in kennis stellen dat u zich mag beroepen op uw zwijgrecht en dat u recht hebt op een raadsman.

De agent komt naar Eline om haar naar de politieauto te brengen.

ELINE. Dit is een schande! Hier is het laatste woord nog niet over gezegd! Met u ben ik nog niet klaar, hoofdinspecteur!

VAN DIJK. *(Tot Lucas.)* Maakt u zich geen zorgen. Op dit ogenblik is de toestand van mevrouw stabiel. Tenminste, lichamelijk.

ELINE. Dat kan niet. Ik had haar /

VAN DIJK. U hebt haar achtergelaten met een beperkte mondvoorraad.

BEERN. Ruim onvoldoende om het zelfs maar een paar dagen vol te houden.

ELINE. Dat is niet waar!

LUCAS. Wat bedoelde u daarnet, inspecteur? U zei dat haar toestand lichamelijk stabiel is?

VAN DIJK. De dame was onderkoeld en volkomen uitgeput. Ze klonk ook erg verward.

ELINE. Sta ik niet versteld van. God weet hoe u haar hebt behandeld!

VAN DIJK. Blijkbaar is het niet de eerste keer dat ze aan de ketting werd gelegd, want haar enkels vertonen oude wonden.

LUCAS. Wat hebt gij daarop te zeggen? *(Beernaert houdt hem tegen.)*

ELINE. Leugens!

BEERN. Blijf kalm, meneer Tondeur.

Van Dijk doet de agent teken dat Eline weg mag. Ze braakt verwensingen uit. (Improvisatie.)

BEERN. Het betreft hier een geval van verregaande verwaarlozing, meneer Tondeur. Van de moeder van mevrouw De Coster, volgens haar id. een dame van 72.

LUCAS. Momentje, alstublieft. Bij mij begint het hierboven te bliksemen en te donderen.

Natalie komt binnen.

VAN DIJK. Ga alvast, Fernand. Ik leg deze mensen wel uit hoe de vork aan de steel zit.

BEERN. Chef. (*Af.*)

VAN DIJK. Laten we gaan zitten, dat praat makkelijker.

Iedereen gaat aan tafel zitten.

LUCAS. Ik heb koffie nodig. Sloten koffie.

VAN DIJK. Doe gerust. (*Peter schenkt koffie.*)

PETER. Sorry, wilt u soms...

VAN DIJK. (*Negatief gebaar.*) Dank u.

LUCAS. Ik weet niet half wat me overkomt, inspecteur. Mogen we ons moeder zien, alstublieft.

VAN DIJK. Ze is nog erg zwak. Maar zodra haar toestand zich stabiliseert...

LUCAS. Bedankt. Toen ons moeder zoveel jaren terug verdween, heeft de politie hemel en aarde verzet om haar te vinden, maar... Geen spoor... Wij hebben altijd verondersteld - enfin, mijn broer toch - dat ze overleden was omdat ze nergens, levend of dood, teruggevonden werd. En nu is ze plots terecht.

VAN DIJK. Gerda Wijnant is een cold case. Maar zoals u ziet, we blijven zoeken. Ook al duurt het jaren. Met resultaat, zoals nu. Volgens mij kunnen we het volgende reconstrueren. Maar laat me eerst vertellen dat Marieke - Eline, dus - zeer liefhebbende ouders had die echter door hun dochter tot wanhoop werden gedreven. Aanvankelijk verliep alles heel gewoon, maar eens Marieke begon te puberen, veranderde ze compleet. Ze trok alle aandacht naar zich toe, manipuleerde en chanteerde haar ouders, zette alles naar haar hand. Er was in het gezin ook een vier jaar jongere broer, eveneens geadopteerd. Eline heeft de arme jongen zodanig gepest en getormenteerd dat hij al heel jong in de psychiatrie belandde. En daar zit hij nog.

NATALIE. Een psychopate?

VAN DIJK. We moeten opletten met dat soort woorden, maar dat veronderstellen we. Bij Eline De Coster berust alles op dominantie. Dit is voor haar synoniem voor

overleven. Iedereen is een vijand en heeft het slechtste met haar voor. Daarom probeert ze iedereen te domineren, dan wijkt het gevaar vanzelf. Aanvankelijk zorgde Eline goed voor haar geboortemoeder. In werkelijkheid hield ze haar onder zachte dwang opgesloten. En de arme vrouw was dolgelukkig. Ze had eindelijk haar eerstgeboren kind teruggevonden. Naar dit kind had ze haar leven lang verlangd, voor dit kind had ze alles over.

NATALIE. Dat ze er zelfs haar andere kinderen moest voor opgeven.

VAN DIJK. Het spijt me...

LUCAS. Ik geloof mijn oren niet...

VAN DIJK. Feit is dat Eline De Coster, voortdurend verhuisde of van locatie veranderde. Voor de buitenwereld behandelde ze haar moeder als haar oudere zus. Ze schelen overigens amper vijftien jaar. Ze liet niemand in haar buurt toe, ontving nooit bezoek. Ze gingen haast nooit op reis. Naar buiten toe was Eline een heel joviale vrouw. Niemand koesterde argwaan. Na de dood van haar ouders heeft ze met haar erfdeel een afgelegen hoevetje gekocht waar ze haar moeder in onderbracht en aanvankelijk onder zachte dwang vasthield.

PETER. Wist u, inspecteur, dat ons moeder na Eline een zoontje kreeg, dat heel jong gestorven is?

VAN DIJK. Zijn we ook te weten gekomen. Dat heeft vanzelfsprekend een rol gespeeld. Een sterke persoonlijkheid, mijne heren en dame, die het verlies van twee van haar kinderen te boven komt. Hoe dan ook, haar verlangen naar haar Marieke was zo groot, dat ze er letterlijk alles voor over had. Gerda Wijnant was niet alleen voor de volle honderd procent gericht op haar dochter, ze heeft zich ook voor honderd procent door haar laten manipuleren.

NATALIE. Gekoppeld aan een soort stockholm syndroom wellicht.

VAN DIJK. Waarschijnlijk. Maar dan van moeder naar dochter. We hebben alles uitplozen, talloze getuigen gehoord. Gerda heeft weinig positieve momenten gekend. Verne-deringen, mishandeling, leugens, onder de duim gehouden... Haast haar leven lang. Door haar ouders, door de nonnen. En nu door haar dochter.

LUCAS. Inspecteur, heeft Eline een partner? Kinderen?

PETER. Zoudt gij het bij zo iemand uithouden, Lucas?

LUCAS. . . . .

NATALIE. En voor een eigen kind zou ze evenveel interesse betonen als een driejarige voor een vlieg op de muur.

VAN DIJK. Precies. Een partner past niet in haar levensbeeld. Ik vrees dat ze zich snel van hem of haar zou ontdoen. Ik wik mijn woorden, maar deze vrouw is niet empathisch, ze heeft geen geweten, geen schuldgevoel.

LUCAS. Ook niet voor ons, haar broers.

VAN DIJK. Ook niet voor u, haar broers. Het spijt me.

LUCAS. Hoe bent u haar op 't spoor gekomen?

VAN DIJK. Toen we in het verleden van Gerda Wijnant gingen neuzen, kwamen we terecht in *De Hoop*, het instituut waar de 15-jarige Gerda door haar ouders werd geplaatst. We ontdekten dat Eline De Coster het kind was van een gedwongen adoptie. Inderdaad, de nonnen verplichtten de meisjes een document te tekenen waarin ze afstand deden van hun kind, zo niet zou de bevalling niet doorgaan.

NATALIE. // Dit is monsterlijk.

PETER. // Afschuwelijk.

LUCAS. Wat is dat voor kul? Een bevalling gaat sowieso door!

VAN DIJK. Vergeet niet, meneer Tondeur dat sommige van die meisjes niet ouder waren dan twaalf, dertien jaar. Wat wisten die over hun eigen bevalling? Ze wisten dikwijls niet eens dat ze zwanger waren. (*Korte pauze.*) Eline De Coster heeft echter een kapitale fout gemaakt. Ze heeft het origineel van de brief en de schoolfoto van de tienjarige Gerda Wijnant bij haar ouders achtergelaten nadat ze een kopie naar uw vader had gezonden. Wij kregen deze documenten van haar ouders.

PETER. Hoe komt het dat ons moeder nooit vroeger werd gevonden?

VAN DIJK. Gerda Wijnant heeft haar geliefde Marieke decennia moeten missen. Arnold was er niet meer en Marieke werd haar eerder al brutaal afgenomen. Ze heeft haar dochter haar leven lang moeten missen. Als ze mekaar tenslotte vinden, besluit ze bij haar te blijven en verdringt ze de gedachte aan haar twee zonen. Kunt u zich inbeelden wat dit voor haar betekende? Marieke bood haar niet alleen een nieuwe thuis, maar ook de nodige troost en liefde, dat laatste tussen aanhalingstekens.

LUCAS. Marieke was toch ook gelukkig dat ze haar moeder gevonden had.

VAN DIJK. Waarschijnlijk wel. Maar vergeet niet dat Eline De Coster een mooiprater is en vooral een manipulator eerste klas. Dat kon Gerda natuurlijk niet weten.

PETER. We zijn... verbijsterd, inspecteur.

VAN DIJK. Het onderzoek komt nu in een stroomversnelling. De volgende 24 uur zullen voor Eline De Coster beslissend zijn. We kunnen haar echter geen halsmisdaden ten laste leggen.

PETER. U zal haar moeten vrijlaten?

VAN DIJK. Nee. De onderzoeksrechter heeft haar aanhouding bevestigd en we ontvingen een bevel tot huiszoeking. Eline De Coster is volgens mij - ik wik opnieuw mijn woorden - psychisch gestoord. We hopen echter genoeg bewijzen te verzamelen om haar te interneren. Gevangenis wordt het waarschijnlijk niet.

LUCAS. Eigenlijk heeft onze pa het altijd bij het rechte eind gehad.

VAN DIJK. Hoe bedoelt u?

LUCAS. Hij heeft de dood van ons ma nooit willen accepteren.

VAN DIJK. Dan is uw vader niet alleen een doorzetter, meneer Tondeur. Hij is bovendien erg vooruitziend.

LUCAS. Knap van onze pa! Is het niet, Peter?

PETER. Hij gaat haar eindelijk terugzien, Lucas. Ik hoop dat hij het nog beseft. We zullen hem moeten voorbereiden.

VAN DIJK. Als u wilt, stuur ik iemand van slachtofferhulp.

LUCAS. Het zal misschien nodig zijn voor Marcel.

NATALIE. Alleen voor Marcel, Lucas?

PETER. Heel vriendelijk, hoofdinspecteur.

VAN DIJK. (*Recht.*) Wij doen het nodige, meneer Tondeur. Mijne heren, mevrouw, tot ziens. U hoort nog van ons zodra het labo de resultaten van het onderzoek vrijgeeft.

LUCAS. En zeggen dat ik Eline volledig vertrouwde. Het spijt me zo, Peter en Natalie.

NATALIE. 't Is in orde Lucas.

VAN DIJK. Zit er niet langer over in. Eline leeft in een wereld waar mensen als u of ik niet in passen... Oh ja, haast vergeten. We verwachten ieder ogenblik de resultaten van het DNA-onderzoek dat door u werd aangevraagd.

PETER. Ik denk niet dat er twijfel over bestaat dat Eline ondanks alles onze zus is.

VAN DIJK. Ik laat iets weten zodra uw moeder aan de betehand is.

LUCAS. En bereid is ons te ontvangen.

VAN DIJK. Dat hebt u goed begrepen, meneer Tondeur. Ze zal u wel roepen.

Hoofdinspecteur Van Dijk knikt en gaat weg.

LUCAS. [Roepen? Ik weet waarom onze pa *dokte* riep!] Peter, Natalie, luister eens...

PETER. Lucas, als ge ons even zoudt willen... Ja? Bedankt.

LUCAS. Hoofdinspecteur! Wacht!

Lucas loopt de hoofdinspecteur achterna.

PETER. (*Neemt Natalies handen.*) Goed. Natalie, ik geef het toe.

NATALIE. Als ge me zo bekijkt, volgt er zonder twijfel een regeringsmededeling.

PETER. Ge hadt gelijk wat betreft Eline, van in 't begin.

NATALIE. Is dat echt? Gij geeft dat zomaar toe? En wat zeggen we dan, luid en duidelijk articulerend?!

PETER. Kom hier!

Black-out.

*** E i n d e ***

Zuster Justina behoort waarschijnlijk tot de congregatie Zusters Kindsheid Jesu

Wat betreft het juiste habijt van de zusters: raadpleeg het naslagwerk:

«'t Zijn al geen heiligen die grote paternosters dragen»

(kleding van vrouwelijke religieuzen in de 19de en 20ste eeuw in België) (Rijk geïllustreerd.)

door E.H. Jozef De Ridder.

* * * * *

De repercussies die in het verleden ontstonden, wegen zeer zwaar op de afstammelingen van de meisjes, die jaren later geconfronteerd worden met feiten door hun voorouders gepleegd.

De beslissing om het zwangere jonge meisje in de instelling te laten opnemen werd dikwijls door één enkele persoon genomen, meestal de vader, met zwijgende goedkeuring van de moeder.

Broers, zussen of grootouders hadden zich te schikken. De belangen van het meisje dat "gezondigd" had of een "onvergeeflijke misstap" had begaan, werden gewoon van tafel geveegd. Empathie of begrip, laat staan inspraak, waren onbestaande.

Door het meisje tijdelijk uit haar vertrouwde omgeving te verwijderen en "het kind van haar zonde" bij de geboorte direct weg te nemen en te laten adopteren, dacht men dat het probleem als vanzelf zou verdampen, want eens het meisje na de bevalling terugkeerde naar de familiekring, werd er over de zaak met geen woord meer gerept en kreeg het leven zijn beloop zoals voorheen.

Dacht men.

* * * * *

*Alles wat in **Het Koekoeksjong** gezegd wordt over het tehuis "De Hoop" en Zuster Justina is fantasie, gebaseerd op realiteit.*

* * * * *